

Mikroyritystoiminnan kokeileva kehittäminen matkailun alalla

Digitalisaation murros matkailussa

LAB-ammattikorkeakoulu

Restonomi (AMK), Matkailuliiketoiminnan koulutus

2022

Mikko Santasalo

Tiivistelmä

Tekijä(t) Santasalo, Mikko	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Valmistumisaika 2022
	Sivumäärä 35+3 liitettä	
Työn nimi Mikroyritystoiminnan kokeileva kehittäminen matkailun alalla. Digitalisaation murros matkailussa		
Tutkinto Restonomi (AMK)		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyössä tarkasteltiin matkailua digitaalisuuden aikakaudella. Työssä selvitetiin minkälaisia mahdollisuuksia tulevaisuuden matkailussa on aloittelevan mikroyrittäjän silmissä Kuusamossa sekä Lapin alueella. Perekhyttiin erityisesti digitalisaation sekä erilaisten jakamis- ja alustatalouden luomiin mahdollisuuksiin matkailussa.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin päiväkirjamuotoisena. Tilastojen, kirjallisuuden ja tutkimusten lisäksi kerättiin työtä varten materiaalia erilaisten matkailun toimeksiantojen ja päiväkirjan avulla. Työssä tarkoituksena oli saada kuva matkailun tilasta ja jakamistalouden toiminnasta yhtenä mahdollisena tulevaisuuden matkailun uutena alustana.</p> <p>Työn tuloksena matkailun huomattiin olevan laskussa Suomessa edellisten vuosien aikana, mutta nousevia matkailun trendejä tunnistettiin, kuten luontomatkailu, digitaalisuus ja kestävyys. Digitalisaation osuuden huomattiin muuttavan matkailun muotoja tulevaisuudessa. Päiväkirjan huomioiden avulla löydettiin myös kysyntää uudenlaisten matkailualustojen tarpeellisuudesta Pohjois-Suomessa matkailijan ja yrittäjän näkökulmasta.</p>		
Asiasanat Matkailun tulevaisuus, Alustatalous, Jakamistalous, Matkailun digitalisaatio		

Abstract

Author(s) Santasalo, Mikko	Type of Publication Thesis, UAS	Published 2022
	Number of Pages 35+3 attachments	
Title of Publication Experimental development of micro-enterprises in the field of tourism. Digital revolution in tourism		
Name of Degree Bachelor of Tourism and Hospitality Management		
Name, title and organization of the client -		
Abstract <p>This study reviewed digitalization and travelling in the modern-day through the eye of a starting small business. The purpose of the study was to answer what kind of possibilities lies in the future of travelling in Northern Finland and Kuusamo region. The thesis focused especially on different ways of digital possibilities as sharing economy in the travelling business.</p> <p>The thesis was conducted as a diary method and focused on collecting data through working in the travel business as an entrepreneur and reading studies, literature and stats. The focus of the study was to get a picture of platform economies in the future of traveling business.</p> <p>The findings in the thesis were that traveling in Finland was decreasing but also new trends were rising through digitalization and nature and sustainable traveling. Different digital solutions are changing the way we think of travelling. Working with the diary also found new potential needs for new kinds of travel platforms and digital solutions to help traveling in Northern Finland and Kuusamo.</p>		
Keywords Digitalization, Sharing economy, Future of travelling		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
1.1	Tausta	1
1.2	Tavoite ja yrittäjyys	3
1.3	Menetelmä, toiminta ja kehittämisen tarve	3
2	Nykyhetki matkailussa	5
2.1	Matkailua Koillismaalla ja Lapissa.....	5
2.2	Ympärivuotinen matkailu lapissa.....	5
2.3	Työllistyminen.....	7
2.4	Tulevaisuus	8
2.5	Trendit	8
2.6	Matkailijatyytit vuonna 2017 ja 2030	9
2.7	Matkailun tila.....	11
2.8	Koronaviruksen vaikutus matkailuun.....	11
2.9	Ilmastonmuutos matkailussa.....	12
3	Hyvinvointia luonnosta	14
3.1	Matkailu ja luonto.....	14
3.2	Luonnon hyvinvointi vaikutukset matkailuun	15
3.3	Luontomatkailu	15
4	Teknologian kehityssuunnat matkailussa	17
4.1	Digitalisaatio	17
4.2	Jakamistalous.....	18
4.3	Alustatalous.....	18
4.4	Jakamistalouden keinot ja höydyt	19
4.5	Matkailun alustoja	19
4.6	Airbnb elämykset ja Doerz alustat.....	20
4.7	Virtuaalimatkailu	21
5	Yrittäjänä Kuusamossa	24
5.1	Päiväkirjan raportointia	24
5.2	Projektitoiminta matkailussa	24
5.3	Toiminnan suunnittelua.....	25
5.4	Jakamistalouden osuudet	26
5.5	Doerz-elämys alustan käyttö.....	27
5.6	Revontuliretki Doerz-elämyskanavan kautta	28
5.7	Tuloksia	30

5.8	SWOT.....	31
5.9	Päätelmät ja tulevaisuuden suunnitelmia	32
6	Yhteenveto	34
	Lähteet	36
7	Liitteet.....	1

Liitteet

Liite 1. Ohjelmien rakentelua ja ideointia.

Liite 2. Doerz Kanavaan tutustuminen

Liite 3. Onnistunut retki Doerz-alustan kautta.

1 Johdanto

Matkailu elää maailmanlaajuisesti vaikeaa aikaa. Pandemian luomat rajoitteet ja uudet trendit ovat muuttaneet matkailun keinoja viimeisten vuosien ajan. Perinteinen matka ulkomaille on muuttunut kotimaan retkeksi luonto- ja kaupunkikohteisiin. Matkailu-autot ovat suuressa suosiossa ja maantiellä on tapahtunut ruuhkautumisia viimeisien vuosien aikana tunnetuilla kohteilla. Kotimaa on alkanut kiinnostaa uudella tavalla. (Rasi 2022.)

Vuoden 2020 matkailu keskittyi vahvasti luontokohteisiin ja kansallispuistoihin. Vesistöt ja nähtävyydet houkuttelevat myös kotimaisia matkailijoita. Kotimaiset matkailijat panostavat rajoitusten ansiosta kotimaisiin kohteisiin. (Taloustutkimus 2021.)

Nyt eletään murrosaikaa matkailussa. Kuinka tulevaisuudessa pystytään reagoimaan erilaisten kriisien luomiin tilanteisiin. Pystyäänkö tilanteista selviämään jatkossakin, että matkailu voi edelleen kukoistaa. Pohjoisen Suomen matkailu on kärsinyt rajuja tappioita ja tulevaisuudelta toivotaan ulkomaalaisten matkailijoiden tuomaa varmuutta (Auvinen 2021). Nyt on otettava huomioon kuinka matkailija voi löytää oman palvelunsa myös ilman perinteistä matkanjärjestäjää. Tästä näkökulmasta markkinoinnilla ja myynnillä tulee olemaan kotimaan matkailun tulevaisuudessa suuri rooli, kuinka asiakas voi löytää palvelunsa itsenäisesti. Voidaanko isoja ryhmiä tuoda busseittain samaan kohteeseen turvallisesti ja kuinka turvallisuudesta voidaan pitää kiinni kohteessa? Minkälaisia alustojen kautta matkailija löytää tiensä kohteeseen ja mikä rooli digitalisaatiolla on matkailun tulevaisuudessa.

Nyt on matkailijan ja palvelun tarjoajan mahdollista löytää tilaa muutokselle ja uusille toimintatavoille. Tyypillinen matkustaja pääsee itse keksimään uusia tapoja päästäkseen matkaille kohteeseen. Uusiin matkailijatyyppeihin on reagoitava ja löydettävä sopivat keinot erilaisten digitaalisten kanavien avulla.

1.1 Tausta

Suomen luonto tarjoaa paljon erilaista nähtävää ja koettavaa. Palveluiden rakennemuutos luo matkailun uusia trendejä ja mahdollistaa yksittäisen matkailijan saavuttamaan kokemuksia, mitkä olivat aikaisemmin mahdollisia vain harvoille.

Nyt kuitenkin uudentuneilla palveluilla ja digitalisaation avulla on pienemmän yrittäjän mahdollista tuottaa palveluita laajasti käyttäen hyväkseen suurempia sekä vakiintuneita toimijoita. Alihankintana järjestetyt opastukset ja räätälöidyt retket voivat helpottaa suuren matkailutoimijan tulevaisuutta sekä tuoda yksilöllisyyttä palveluihin.

Yritysten yhteistyöllä ja palveluiden uudelleen luonnilla matkailija voi löytää palvelut myös itsenäisesti ilman matkanjärjestäjää. Tämä mahdollistaa uusien matkailun trendien syntymisen. (Business Finland 2020a.)

Tulevaisuuden matkailussa yksilöllä on mahdollisuus työllistää itsensä ja luoda palveluita matkailijalle. Matkailijan on aika löytää palvelunsa laajasti, omilla ehdoilla ja turvallisesti. Yksittäisten ihmisten ja pienyrittäjien merkitys voi olla suuri, kun asiakkaita voidaankin tuoda perinteisiin matkailukohteisiin käyttämällä hyödyksi valmiita paikallisten ihmisten palveluita. Uudenlaiset alustat auttavat matkailijaa löytämään turvallisia ja säänneltyjä elämyksiä nopeasti. (Airbnb a.)

Esimerkki tulevaisuuden palveluista on teknologiayhtiö ja alustapalvelu Wolt. Yhtiö keräsi Suomalaisena yrityksenä ennätysmäisen 440 miljoonan euron kasvurahoituksen ja on menestynyt useammassa maassa. Menestynyt teknologia yritys näyttäytyy kuluttajalle tilaussovelluksena ruokapalveluita varten ja on vakiinnuttanut paikkansa markkinoilla tunnettuna brändinä. Tulevaisuudessa Wolt pyrkii laajentumaan useammalle alalle, että se voi luoda laajan ekosysteemin palveluita. (Lappalainen 2021.)

Matkailun vastaavia tuotteita on olemassa, kuten kotimainen Doerz- ja Airbnb-elämys palvelut. Yritykset tarjoavat matkailijalle mahdollisuuden päästä paikallisen oppaan matkaan kokemaan perinteisiä ja tunnetuimpia kokemuksia. Palvelun tarkoitus on mahdollistaa erilaista ja yksilöllistä tekemistä matkailijalle myös nopealla aikataululla. Palveluiden nopea saatavuus ja helppous on palveluiden etulyöntiasemassa. Kuka tahansa voi järjestää palvelun ja tämä mahdollistaa matkailijan saavan aikaisempaa yksilöllisempiä kokemuksia paikallisten kanssa. (Lahti Region 2019.)

Lapin matkailu on ollut vuosien ajan kiinni sesongeissa ja palveluita on haastava löytää sesonkien ulkopuolelta, kun toimija sulkevat ovensa keväällä sekä myöhään syksyllä viikoiksi. Tämä tarkoittaa myös matkailun työllisyysasteen tippuvan aina sesongin mukaan ja näin työsuhteiden kestävyys katkeaa.

Sesonkivaihtelut ja työllisyysasteen tippuminen luo epävarmuutta alalle. Tästä kärsii yleensä paikallisväestö ja kunta, kun kausityöskentelijöiden tai palveluiden verorahat jäävät kuntien ja kaupunkien ulkopuolelle. (Rämet, ym. 2003, 9.)

Vuosittain matkailutoimijat toivovat löytävänsä sopivia tekijöitä uudelle kaudelle ja vuosittain useiden työntekijöiden kohdalla lähdetään liikkeelle ruohonjuuritasolta. Palveluiden toiminnan kehitys on hidasta, kun työsuhteet joudutaan aloittamaan aina alusta ja työntekijöitä joudutaan kouluttamaan vuosittain uudestaan ja uudestaan. Varsinkin matkailun

ohjelmopalvelualalla on vaikeaa saavuttaa kestäviä työsuhteita, jotka jatkuisivat useita vuosia.

1.2 Tavoite ja yrittäjyys

Työskentely matkailun alalla Pohjoisessa Suomessa houkuttelee yrittäjyyteen. Vakituisten työsuhteiden puutteellisuudessa markkinoidaan itseään mahdollisena palvelun tarjoajana tai alansa ammattilaisena. Vuoden ympäri itsensä työllistämiseksi vaatii erilaista osaamista ja joustavuutta eri toimeksiantoihin. Itsensä työllistäminen on oma haasteensa jatkuvasti muuttuvassa ympäristössä. Matkailun alalla täytyy oppia työllistämään itsensä läpi vuoden vakituisella työpaikalla tai omalla panoksella elinkeinonharjoittajana.

Yrittäjäksi lähteminen on uusien asioiden oppimista. Yrittäjyyteen liittyy paljon osia, jotka on hyvä hallita tai ymmärtää. Tukea tätä prosessia varten löytyy hyviä kunnallisia palveluita, joiden avulla pääsee alkuun. Yrittäjänä tai yksityisenä elinkeinonharjoittajana on opittava myymään, markkinoimaan ja brändäämään itseään toimijana. Omien vahvuuksien ymmärtäminen on osa prosessin alkua.

Vahvuuksien lisäksi kontaktien merkitys on suuri varsinkin, jos alueen toimijat eivät ole aikaisemmalta ajalta tuttuja. Kuusamossa toimiva Naturpolis Oy tarjoaa aloittelevalla yrittäjälle apua yrityksen perustamiseen, rahoituksen ja laskelmien tekemiseen. (Naturpolis.)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutustua pienyrittäjän mahdollisuuksiin matkailun alalla. Tavoitteena on tutustua Suomen matkailuliiketoimintaan, sen tulevaisuuteen ja rakentaa sen avulla itselleen omia asiakaskohtaamisia tulevaisuuden työelämää varten. Työskentelyssä otetaan huomioon ympäristö ja sen muutokset ja kuinka niihin on mahdollista reagoida nyt sekä tulevaisuudessa. Työskentelyllä luodaan kuva erityisesti Pohjoisen Suomen alueen matkailusta.

1.3 Menetelmä, toiminta ja kehittämisen tarve

Työskentelyssä rakennetaan hyvä pohja liiketoiminnalle ja keskitytään, kuinka yksilö voi saada oman toimintansa näkyviin matkailun alalla. Päiväkirjamuotoisen työn avulla vastataan kysymyksiin, mitkä keinot ovat tämän hetken keinoja saada rakennettua omaa asiakaskuntaa ja kuinka toimintaa voidaan kehittää digitaalisten palveluiden avulla. Otetaan huomioon vuoden 2020 ja 2021 Koronapandemian tilanne, sekä pyritään kartoittamaan tulevaisuuden kuvaa matkailussa. Toimijan oma aikaisempi osaaminen toimii työn perustana ja sen sisältöä käytetään hyväksi päiväkirjamuotoista työtä rakentaessa.

Opinnäytetyössä sivutaan aiheita, kuten luontomatkailu ja Lapin matkailu, jotka tukevat tekijän aikaisempaa osaamista ja koulutustaustaa. Toiminta on vahvasti liitoksissa luontoon ja sen ympärillä suoritettaviin erilaisiin aktiviteetteihin. Toimijana toimii Luonto- ja eräoppaan ammattitutkinnon suorittanut yrittäjä, joka omaa pitkän kokemuksen matkailualalta opastuksen ja markkinoinnin saralta. Nykyisen toiminnan tavoite on muuttua nykyisistä valokuvauspalveluista tuottamaan pienryhmien lyhyempiin ja pidempiin retkiin luonnossa. Valokuvauspuolta unohtamatta pyritään tämä osaaminen liittää toiminnan sisältöön ja laajentaa aikaisempaa osaamista.

Työskentelykenttänä toimii ympäröivä luonto, erilaiset luontokohteet ja suojelualueet, kuten Kansallispuistot ja Lapin erämaa-alueet. Toimija työskentelee työn edetessä omien toimeksiantojen ohella. Näiden avulla tutustutaan matkailuun etenkin Kuusamon alueella. Nykyiset ja aikaisemmat matkailuun liittyvät toimeksiannot luovat yksilöllisen kuvan matkailun tilasta yhdessä kerätyn tietoperustan kanssa.

Kehittämisen tarpeena on halu opiskella matkailun alaa lisää ja tutustua tulevaisuuden keinoihin tekemisen kautta. Aikaisemman matkailualan kokemuksen laajentaminen tulevaisuutta varten ja reagointi jatkuvasti kehittyviin digitalisaation mahdollisuuksiin.

2 Nykyhetki matkailussa

2.1 Matkailua Koillismaalla ja Lapissa

Kuusamo sijaitsee Koillismaan matkailualueella. Matkailualueeseen mielletään Kuusamo, Taivalkoski, sekä Posion ja Sallan alue, vaikka ne ovatkin Lapin puolella (Naturpolis, 9). Koillismaan tunnetuimpana matkailun kohteena tunnetaan Rukan laskettelukeskus. Keskuksen ensimmäinen rinne avattiin vuonna 1957. Nykyään rinteitä on 39 kappaletta ja kohde on selkeästi Koillismaan vierailuin kohde. (Ruka.)

Perinteinen hiihto ja laskettelu on vahvoja kotimaisten suosikkeja, mutta ympäristö tarjoaa myös paljon muuta. Kuusamon pohjoisosassa sijaitseva Oulangan kansallispuisto ja Suomen kuljetuin vaellusreitti Karhunkierros tuo kesäisin matkailijoita luontoon ja vierailemaan alueelle. Oulangan upeiden maisemien historia johtaa aina 1800-luvun loppupuolelle. Alue tunnetaan vuolaista vesistöistä ja laajasta kasvikkunnastaan. Kansallispuisto perustettiin vuonna 1956 toisen maailmansodan jälkeen. Alue on pääsääntöisesti säästynyt sodan jäljiltä ja siitä on tullutkin merkittävä osa Suomen historiaa ja yhdeksi tunnetuimmista kansallispuistoista. Paikallisia elinkeinoja alueella on poronhoito, matkailu, maa ja metsätalous, sekä osaksi edelleen tulvaniittyjen hoito kansallispuiston alueella. (Metsähallitus)

Kuusamon alue on yksi Suomen tunnetuimmista matkailun kohteista. Vuoden 2022 alussa Rukan alueen yöpymiset ovat kasvaneet 34 prosenttia aikaisempien vuosien tapaan. Ruka oli Suomen toiseksi suosituin lomakohde Helsingin jälkeen. (Ruka-Kuusamo Matkailu 2022.)

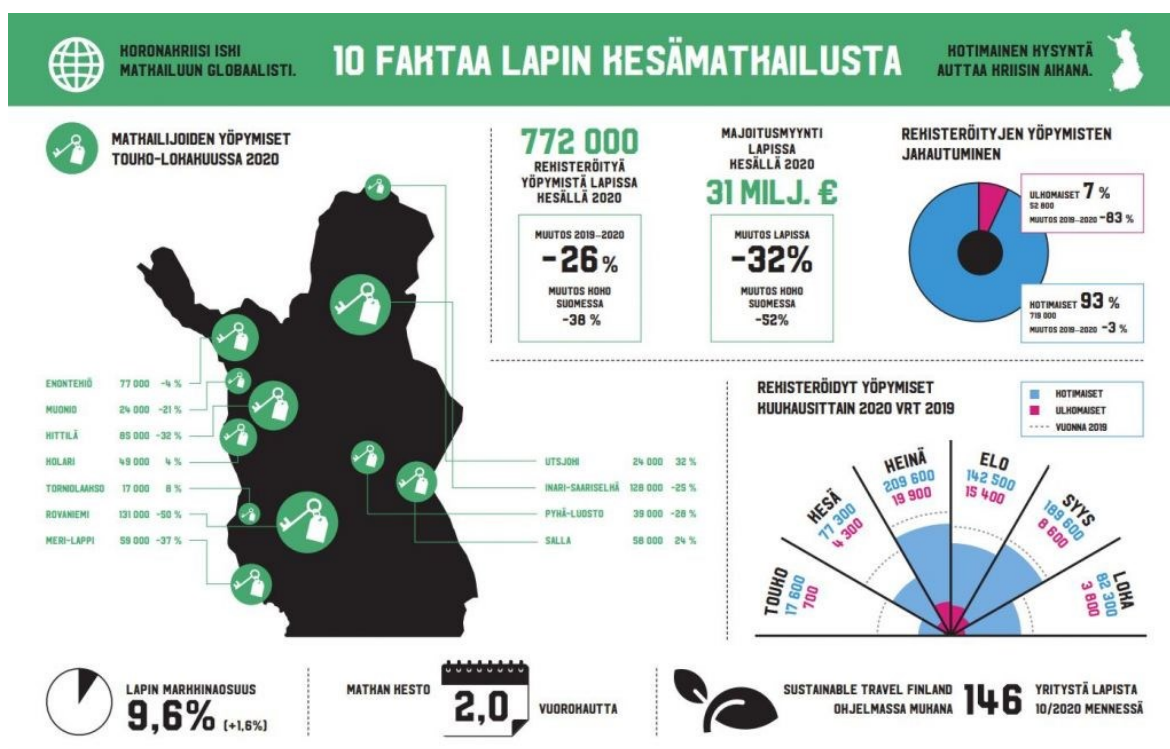
Kuusamo alue ei kuulu Lappiin, vaikka se on maantiellisesti korkeammalla kuin osa Lapin muista kunnista. Lappia pidetään usein Suomen luonnon ja hiljaisuuden kehtona, siellä 21 erilaista Kuntaa luovat hienot mahdollisuudet matkailun toteuttamiselle. Vuosittain Lapin Muoniossa mitataan maailman puhtain ilma ja Savukoskella asuu kymmenen kertaa enemmän poroja kuin ihmisiä. Rovaniemeltä on mahdollisuus löytää kaupungin palvelut ja se on samalla Euroopan suurin Kaupunki pinta-alaltaan. (House of Lapland a.)

2.2 Ympärivuotinen matkailu Lapissa

Lapin ja pohjoisen matkailun ajankohtaisia puheenaiheita ovat olleet pitkään kesän matkailu ja kuinka matkailijat löytäisivät itsensä myös kesällä aktiviteettien parista. Lapin eksoottinen luonto on matkailuvaltti ja sitä pitäisi yrittää jatkuvasti laajentaa. Eri vuodenaiko-

ja olisi tärkeä hyödyntää ja luoda erilaisia koko vuoden ympäri kattavia matkailuohjelmia. (Lapin Yliopisto)

Vuonna 2020 kesä oli ensimmäinen huomattava muutos kotimaan matkailun saralla Pohjois-Suomessa. Koronavirus on vaikuttanut ympäri maailman matkailuun rajoittavasti. Matkailu selvisi Lapissa vuonna 2020 paremmin kuin odotettiin, ja osassa paikoista kirjattiin pientä kasvua. Kaikista parhaiten vuoden 2020 kesästä selvisivät paikat kuten Salla ja Utsjoki, missä kasvua oli reilusti yli 20 prosenttia aikaisempaan vuoteen verrattuna. (House of Lapland b.)

Kesän tilastot ajalta toukokuu-lokakuu
Lähteet: Tilastokeskus, matkailutilasto (ennakkotieto), visitory.io

LAPLAND.FI/BUSINESS

BUSINESS LAPLAND

LAPIN LIITTO

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

European Union
European Union

Kuvio 1. Faktoja matkailusta (House of Lapland b)

Kuusamossa Oulangan kansallispuistossa sijaitseva Pieni Karhunkierros reitti ruuhkautuikin runsaasti kesä- ja heinäkuun aikana aikaisempaan totuttua suuremmalla volyymillä. Reitin alkupisteessä Juumassa pysäköityjen autojen jono oli parhaimmillaan muutamia kilometrejä ja poikkeuksellisesti suurin osa matkailijoista oli kotimaisia. (Karjalainen 2020.)

Matkailu on piristynyt runsaasti myös vuoden 2021 kesällä Lapissa. Matkailijoita on yöpynyt kesällä 80 % enemmän kuin aikaisempina vuosina. Pitkälti kansainvälisiin matkailijoi-

hin perustuva Lapin matkailu on riippuvainen matkailijoistaan ja alkuvuonna matkailijoita olikin yli 30 % vähemmän aikaisempiin vuosiin verrattuna. Poikkeuksia löytyi Itä-Lapista Pelkosenniemestä, Sallasta ja Kemijärveltä, missä matkailijoita oli 22 %:sta aina lähes 60 %:iin enemmän kuin aikaisemmin alkuvuonna. Vetovoimana kyseisissä kohteissa on hiihtokeskukset Salla Ski Resort ja Pyhä Ski Resort, minne kotimaiset matkailijat matkustivat koronarajoitusten jyllätessä. (Tuukkanen 2021.)

Kotimaiset matkailijat ryntäsivät eri puolille Pohjoista, kun perinteinen matka ulkomaille ei ollutkaan enää mahdollinen. Myöskään ulkomaanmatkailijat eivät päässeet lomalleen Lappiin. Nyt palveluntuottajalla onkin kiire vastata kysyntään, vaikka se ei samanlaisia lukuja pystykään tarjoamaan mitä talven kansainvälinen tarjonta. (Rydman 2020.)

Matkailu elää muutosvaihetta, koska pandemioita on luvassa todennäköisesti myös jatkossa ja sen on oltava siihen hyvin varautunut. Pandemia ei kuitenkaan ole ainoa syy muutokseen, aika ennen koronaakin viittaa kasvaviin trendeihin. Matkailijat etsivät entistä enemmän yksilöllisiä kokemuksia ja palveluita. (Mäkipere 2021.)

2.3 Työllistyminen

Matkailun kasvaessa on työpaikat kasvaneet runsaasti. Ruotsissa tehtiin vuonna 2006 päätös, että työllistyminen matkailussa täytyy saada kasvuun pienentämällä verotusta ja tekemällä matkailualan työstä kiinnostavampaa nuorille puolittamalla työnantajamaksut. Ruotsissa syntyiikin yli 70 000 uutta työpaikkaa. (Lappi 2015.)

Matkailutyöllisyyden osuus oli kasvussa Suomessa myös ennen pandemian aikaa, ja vuonna 2028 arvioitiin Suomessa työskentelevän 164 000 henkilöä matkailun alalla. Ravintoloiden sulkiessa rajoitustoimenpiteiden ansiosta lomautettiin Suomesta 2020 keväällä tuhansia ihmisiä. (Marski 2021, 27–28.)

Suomessa matkailu työllisti vuonna 2018 yli 140 000 ihmistä ja suuri osa heistä on riippuvaisia kansainvälisestä matkustuksesta. Matkailun osuus Suomen vientituloista oli yli 5 prosenttia. (Visit Finland 2020a.)

Pandemian aiheuttamat vahingot näkyvät konkurssina ja työttömyytenä. Keinoja matkailun kasvattamiseksi on löydettävä. Ratkaisuja on tärkeä löytää mahdollisimman nopeasti, sillä matkailun vaikutukset ovat suuret myös alueellisesti etenkin maaseuduilla ja Lapissa.

Matkailu on monen kunnan johtava elinkeino ja erityisesti Lapissa sen on katsottu vaikuttavan positiivisesti alueen kehitykseen. Samalla sesonkiluontoinen työ aiheuttaa suuria vaihteluita, määräaikaista työsopimuksia ja heikkoja palkkatasoja. (Marski 2021, 30.)

Muuttuneiden työmarkkinoiden ansiosta, tulevaisuudessa työltä vaaditaan aikaisempaa enemmän osaamista. Osaavan työvoiman löytäminen on avainroolissa ja haasteena pandemian jälkeisenä aikana. Matalapalkkainen ja epäsäännöllinen työn imago on korjattava, jotta matkailulla on mahdollisuus palata aikaisemmalle tasolle. Digitaalisuus ja erilaisten alustojen ymmärtäminen kulminoituu matkailun työssä. (Marski 2021,30.)

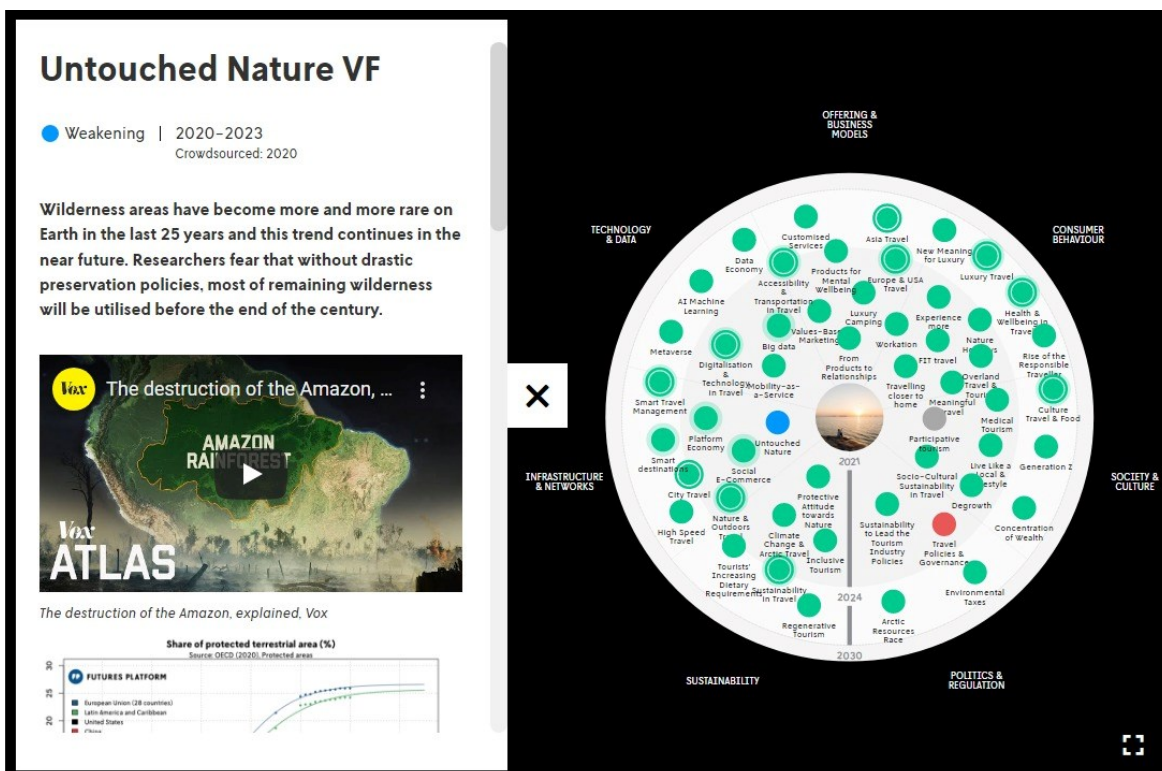
2.4 Tulevaisuus

Trendit ohjaavat matkailun tulevaisuutta. Kestävän kehityksen aiheet kuten kulttuurien säilyminen, luonnon kantokyky ja tasa-arvo ovat suuria aiheita trendien ympärillä. Trendien ymmärtäminen on vaativaa ja erilaiset tarpeet on osattava huomioida. (Business Finland a.)

Matkailussa on tärkeintä huomioida, mitkä ovat ne omat oikeat toimintamallit. Suomessa toiminta perustuu hyvin erilaisiin asioihin verrattuna, vaikka Intian matkailuun. Kaupunkikierron Mumbaissa vaatii erilaisia kulttuurillisia, ekologisia ja kestäviä tarinoita verrattuna Helsinkiin. Luontoretkeillä on keskityttävä edelleen kestävyteen, turvallisuuteen ja tarinoihin, jotta kokemus olisi kestävästi onnistunut ja matkailija saa haluamansa kokemuksen. Asiakasta ja matkailua on lähestyttävä tunteen ja tiedon avulla ja osattava yhdistää niitä sekä markkinoinnissa että toiminnassa. (Business Finland a.)

2.5 Trendit

Business Finland (Business Finland b.) tarjoaa laajaa näkemystä trendeistä Rethinking Future Travel- tulevaisuuskartan avulla. Matkailun kohdalla voimistuvia, vakiintuneita tai kasvavia trendejä on kestävyys, kulttuurilliset matkat, nopeat digitaaliset ja järkevät kohteet. Yhtenä heikentyvänä kohteena oli koskematon luonto, joka on jäänyt kuviossa kehityksessä muiden muutosten jälkeen.

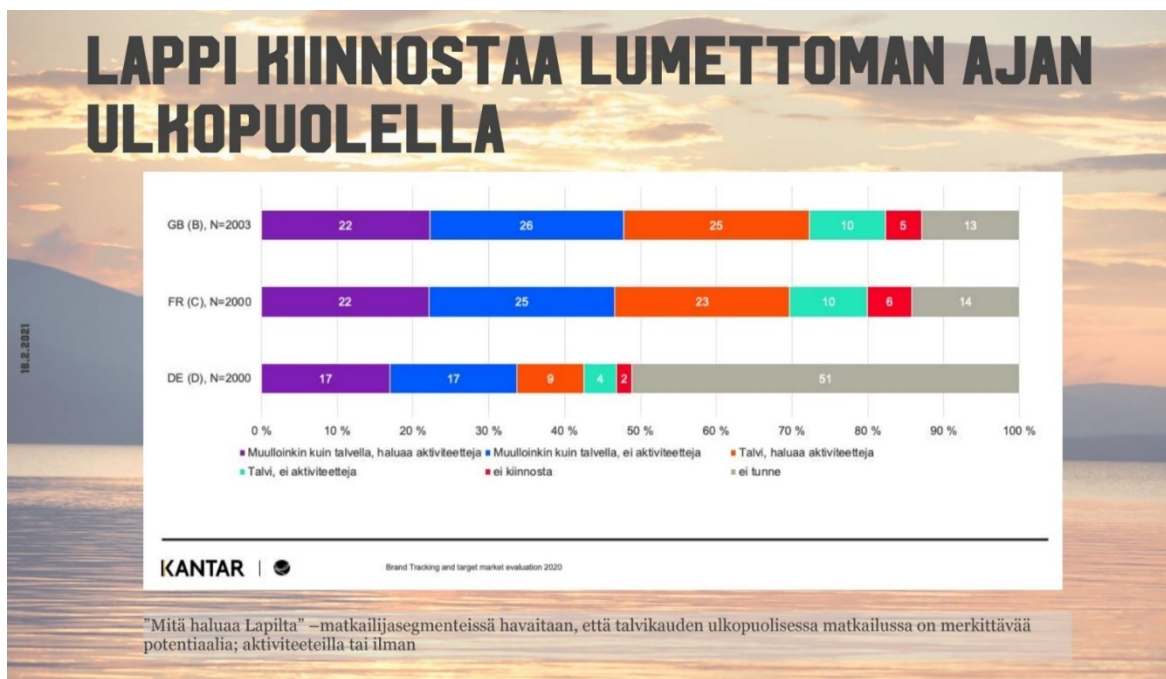

Kuvio 2. Matkailun Rethinking Future Travel- tulevaisuuskartta (Business Finland b)

Matkailun trendit näyttävät taistelevat edelleen kestävyden ja vapauden välillä. Rajoitusten vähentyessä pitkät lentomatkat palaavat, mutta samaan aikaan kotimaan kohteet ovat saaneet suosiota matkailuautojen tuomalla vapaudella. Sähköiset ja kestävät keinot liikua ja matkustaa jatkavat aktiivilomalaisten suosiossa. Matkailun ja työn teon ero pienee jatkuvasti etätyömahdollisuuden ansiosta. Kanarian saarilla luodaan tietylle ”niche” (sopiva toiminta-alue) matkailijatyyppille ympäristöjä työntekoon. Näitä uudenlaisia matkailijoita kutsutaan digitaalisen ajan nomadeiksi. (Termèche 2022)

2.6 Matkailijatyytit vuonna 2017 ja 2030

Visit Finlandin vuoden (2017) Tunne Asiakkaasi- tutkimuksessa tutustuttiin matkailun kohderyhmiin maista missä matkailu on kasvanut Suomeen edellisten vuosien aikana. Suomen matkailulle tutut maat Saksa ja Iso-Britannia vastasi kyselyyn, samoin uudempi matkailijatyyppi Kiinasta ja Japanista. Suurin yhteinen asia, joka yhdisti kaikkia maan matkailijoita, oli halu nähdä revontulet tai viettää aikaa puhtaassa luonnossa. Kulttuurin kokeminen, rauha, ja talvi olivat myös läsnä matkailijoiden mielessä.

Kuvio 3. Lapin kesän kiinnostavuus. (Kantar 2020)

Vuoden 2030 skenaariossa löytyi matkailijoilta vastaavia ajatuksia luonnosta kuin vuoden 2017 matkailijalta, mutta digitaalisuus ja vastuullisuus oli huomattavan paljon suuremmissa roolissa. Tulevaisuuden matkailija on myös huomattavasti vaativampi ja he ovat pirsoutuneet vielä suurempiin segmentteihin. Erilaisia tapoja matkustaa oletetaan tulevan jatkuvasti. Digitaalisuuden liittäminen matkaan, tai matkan sekä työn yhdistäminen on tulevaisuuden uutuuksia, kun vuoden 2017 skenaariossa puhuttiin enemmän rauhoittumisesta ja irtaantumisesta. (Visit Finland 2020; Visit Finland 2017.)

Kehityksenä matkailun digitalisaatio on siirtymässä taustalta keskiöön ja ottamassa suuren roolin myös tulevaisuuden matkan aikana. Aikaisemmin verkkosivut tai markkinointi ajateltiin matkailun taustavoimana, kun tulevaisuudessa alustojen ja virtuaalisten toimintojen käytöstä tulee osa matkailun kokemista entistä enemmän.

Lapin matkailun osalta luonto on edelleen suurimmassa roolissa. Lisänä sidonnaiset kuten revontulet, porot, joulupukki ja muut perinteiset aktiviteetit. Erityisesti omatoimisesti matkailuvia on alkanut kuitenkin kiinnostamaan Lapin kesä ja liikkuminen retkeilykohteissa, sekä luonnosta nauttiminen. (House Of Lapland 2020.)

Lapilla ja Suomen matkailulla on oiva tilaisuus tarttua tulevaisuuden trendeihin kiinni. Pandemian aiheuttaman muutoksen aika on otettava kehittymisen ja mahdollisuuksien luoja.

2.7 Matkailun tila

Aika ennen pandemiaa ja vuoden 2019 nousevia trendejä olivat kotimaan matkailun saralla kasvavat matkailijamäärät etenkin Kiinasta, Saksasta ja Ranskasta. Suomen mielenkiintoisimpina kohteina olivat Pääkaupunkiseutu ja Lappi. Business Finland on määrittänyt Suomen alueen matkailun neljään eri pääalueeseen: Pääkaupunkiseutu, Lappi, Saaristo ja Järvi-Suomi. Matkailijamäärät kasvoivat vuonna 2019 edellisestä vuodesta, mutta poikkeuksellisesti kesämatkailun osuus yöpymisistä kasvoi talvea enemmän. Lapissa ulkomaalaiset yöpyvät selkeästi enemmän talvella. Kotimaiset löytävät osaksi tiensä kesäksi pohjoiseen. Jopa 62 prosenttia kaikista Suomessa talvella yöpyvistä ulkomaalaisista matkailijoista yöpyivät Lapissa. (Business Finland 2019.)

YK:n matkailuorganisaatio UNWTO kertoi vuonna 2015, että matkailu lähes tuplaantuu vuoteen 2030 mennessä. Syynä matkailun suureen nousuun on Aasian nouseva talous ja maailman teknologinen kehitys. Ukrainan ja Venäjän välinen kriisitilanne vuodesta 2014 on vaikuttanut venäläisten matkailuun, mutta matkailun kasvulla on pystytty paikkamaan puutetta. (Lappi 2015.)

2.8 Koronaviruksen vaikutus matkailuun

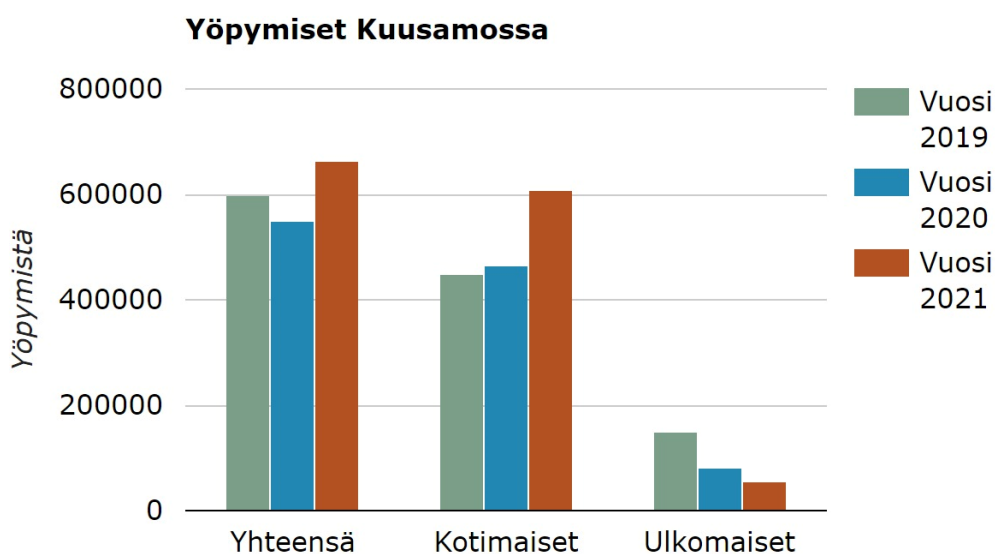
Tilastokeskuksen tutkimuksessa vuoden 2020 ulkomaalaisten matkailijoiden yöpymiset laskivat lähes 70 % prosenttia edellisestä vuodesta. Vuosi 2020 alkoi noin 7–8 prosentin kasvulla saksalaisten, venäläisten ja brittien matkailulla, kun pandemian rajoitustoiminta oli vasta alkamassa. Pian kuitenkin matkailu tippui maaliskuun jälkeen lähes olemattomalle tasolle. Kotimaisten yöpyvien matkailijoiden osuus vähentyi huhtikuussa 86 prosenttia ja ulkomaalaisten 95 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. (Tilastokeskus 2020.)

Puolet Matkailu ja ravintola-alan kyselyyn osallistuneista ohjelmapalveluyrityksistä ennustivat konkurssin tulevan pandemian aikana. Osa yrityksistä pystyi kuitenkin muovaamaan nopealla aikataululla ja reagoinnilla itsensä valmiiksi kotimaisia matkailijoita, sekä tulevaa kesää varten. Tunnistamalla omat ja mahdolliset uudet asiakassegmentit mahdollistivat usean toiminnan jatkumisen vuoden 2020 aikana. Matkailu ja ravintola-alan voittajiksi paljastui turvalliset, pienet ryhmät, teknologiset sovellukset, kotona tehtävät ja ulkona toimivat palvelut. (Ohtonen 2020)

Kotimaan yöpymiset vuokramökeillä kasvoi runsaasti pandemian aikana ja omilla mökeillä yöpymiset kaksinkertaistuivat vuonna 2020. Kotimaassa tehtiin yli 20 miljoonaa erilaista yöpymisen sisältänyttä vapaa-ajan matkaa. Kaikista suosituimpana maakuntana matkailussa oli Lappi 17 prosentin maksullisen matkailun osuudella. Ilmaismajoituksen osuudes-

sa valtaosa eli 14 prosenttia kanavoitui Uudenmaan alueelle. (Tilastokeskus 2021 a; Tilastokeskus 2021 b.)

Vuonna 2021 Kuusamossa yövyttiin lähes 700 000 yötä, yöpymisten määrä kasvoi edellisestä vuodesta 21 prosenttia. Suurin osa yöpyjistä oli kotimaisia 30 prosentin kasvulla. Opinnäytetyön tarkastelun aikana löytyi myös vuoden 2022 ennakkotietona, että maaliskuussa 2022 yöpyi Kuusamossa yli 200 000 ihmistä. (Tilastokeskus)

Kuvio 4. Kuusamon yöpymistä (Tilastokeskus)

Kuusamon tunnetulla Oulangan kansallispuistossa sijaitsevalla Pienellä Karhunkierroksella vieraili yli 100 000 ihmistä vuoden 2021 kesällä (Mainio 2021). Noin 12 kilometrin pituinen reitti nosti suosiota pandemian aikana. Vuoden 2020 ja 2021 kesällä täyttyi reitti kotimaisista matkailijoista. Vuonna 2021 Oulangan kansallispuistossa vierailtiin yli 250 000 kertaa ja Suomessa vierailtiin kansallispuistossa ensimmäistä kertaa yli 4 miljoonaa kertaa. Kaikista suosituimpana kohteena oli Pallas-Yllästunturin kansallispuisto, jossa vierailtiin lähes 700 000 kertaa vuoden aikana. (Luontoon.fi 2022.)

2.9 Ilmastonmuutos matkailussa

Ilmastonlämpenemisen hillitseminen on yksi YK:n kestävän kehityksen agendoista vuoteen 2030 mennessä. Agendojen keskeinen ajatus on parantaa maailmanlaajuisia hyvin-

vointia ympäristön kannalta kestävällä tavalla. Suomella on vastuu myös toteuttaa agenda. (Suomen YK liitto 2017.)

Ilmasto lämpenee, vuodenaajat muuttavat muotoaan ja terminen talvi lyhenee, sekä syksyt pitenevät. Ilmaston muuttuessa on matkailun muututtava mukana ja toimintaa on sovellettava. Sääoloilla on merkittävä osuus varsinkin luontomatkailussa, kun matkailusesongit perustuvat lähtökohtaisesti vuodenaikoihin. Ilmastonmuutoksen ansiosta hiihtokauden pituuteen vaikuttaa pitkä syksy ja aikainen kevät. Myös lyhenevä talvi vaikuttaa alueellisiin vetovoimatekijöihin. (Heikinheimo 2010; Järviluoma 2006.)

Tuoreen IPCC:n raportin mukaan nykyisillä toimilla ei saavuteta YK:n kestävä kehityksen tavoitteita, ja ilmaston lämpeneminen vaikuttaa vakavalla tavalla ihmisiin ja luontoon tulevaisuudessa. Ilmastonmuutos on siksi huomioitava kaikilla yhteiskunnan sektorilla hyvin tarkasti. Suomessa tullaan kokemaan lähitulevaisuudessa aikaisempaa enemmän tulvia ja kuivuutta, vaikka Pohjois-Eurooppa saattaa kärsiä vähemmän negatiivisista ilmastonmuutoksen vaikutuksista verrattuna etelämpiin kohteisiin. Esimerkiksi kuivuusriski Suomessa on hyvin vähäistä ja paikallista, kun vesivarannot ovat runsaat. (Valtioneuvosto 2022.)

Sesonkipainotteisen matkailun on reagoitava muutokseen ja hiihtokeskukset ovatkin alkaneet säilöä lunta kesän ylitse, jotta laskettelukausi voidaankin toteuttaa normaalin talven rytmissä ja vielä pidempäänkin. Rukan hiihtokeskus lupaakin 200 laskupäivää vuodessa säilötyn lumen avulla. (Ruka 2022.)

Talviaktiiviteettien suosio on kuitenkin suurennuslasin alla etenkin Etelä-Suomessa. Lapissa vuonna 2018 kärsittiin lumettomasta talvesta ja The Guardian uutisoikin: Mitä tehdä, jos olet jumissa Lapissa ilman lunta tänä jouluna. (Heritage 2018.)

Matkailun on siis sopeuduttava tulevaisuuden erilaisiin sääilmiöihin ja poikkeuksellisille vuodenaikojen muutoksille. Pohjoiset maat saattavat hyötyä kesän osalta matkailusta, kun Keski-Euroopan helteet saattavat käydä tukaliksi ja ihmiset alkavat etsiä uusia kohteita matkustaa. Talvella saattaa käydä päinvastoin, jos maailmalla uutisoidaan lumettomista talvista. (Tuulentie 2010.)

3 Hyvinvointia luonnosta

3.1 Matkailu ja luonto

Ekosysteemit ja luontokokonaisuudet palvelevat kaikkia maailman ihmisiä. Viimeisten vuosikymmenien aikana on länsimaalaisessa yhteisössä luonnonvaroja hyödynnetty maksimaalisen tuloksen saamiseksi. Luonnonvarojen käyttäminen aiheuttaa ei-toivottuja ympäristö haittoja, kuten esimerkiksi tulvia ja myrskyjä. Usein näistä haitoista kärsii eniten kaikista heikoimmat ja maailman köyhimmät ihmiset. Tieteellistä näyttöä on olemassa tulehdusperäisten sairauksien leviämisestä monimuotoisen luonnon puuttuessa ympäristöstä. Samaan aikaan kuitenkin ihmiset tunnustuvat luonnon hyvinvointimerkityksen ja tärkeyden. (Jäppinen, ym 2014.)

Koillismaalla saatiin kokea luonnonvoimia kesällä 2021, kun Paula-myrsky riehui ja vahingoitti suuren osan metsää. Myrskyn aikana puhalsi alueelle poikkeuksellisen kovat puuskat paikoin yli 30 metriä sekunnissa. (Metsäkeskus 2021.)

Matkailulla voi olla yhtä lailla kielteinen vaikutus luontoon kuin millä muulla tahansa ihmisen toiminnalla. Hyviä ja huonoja ratkaisuja on vaikea arvioida, kun matkailussa puhutaan arvoista, kuten luonto tai maisema, mitä on vaikea mitata. Helposti matkailun tavoitteissa rikotaan niitä arvoja mitä sillä yritetään saavuttaa. Matkailu rikkoo lähes aina luonnon fyysisistä tilaa, kuten lähes kaikki ihmisen fyysinen toiminta luonnossa. Matkailussa luonto mitataan usein tärkeimpänä vetovoimatekijänä matkustaessa, ja silloin rakentaminen, laajentaminen ja kehittäminen on usein ristiriidassa asian kanssa. Matkailu on usein vastakkain kaivostoiminnan, teollisuuden ja metsätalouden kanssa, jotka vaikuttavat alueelliseen vetovoimaan. Suojelupuolen ohjelmat ovat usein matkailua vastaan ja johtavat tilanteeseen, missä kansallispuiston suojelijat perustavat toiminatansa luonnonarvojen suojeleluun, ja matkailuyritykset näkevät säännöt esteenä toiminnalle sekä kehitykselle. (Järvi- luoma 2006.)

Matkailun tulevaisuudessa suojelulla on merkittävä rooli, kun väkiluvut luontokohteissa kasvavat vuosittain. Alueiden suojelijoiden ja matkailun kehittäjien välillä on tärkeä pitää selkeä yhteinen kieli, jotta ratkaisuja voidaan löytää yhteiseksi hyväksi, muita tahoja unohtamatta. Matkailun taloudellisia hyötyjä ei voida unohtaa, mutta sen lisäksi on huomioitava paikalliset ja perinteiset elinkeinot, esimerkiksi kalastus sekä poronhoito. Yhteisen intressin löytyminen asioista kuten suojelu, metsätalous ja vesistöt voi olla avain onnistuneeseen luontomatkailuun, joka toimii yhdessä paikallisten ja suojelijoiden kanssa. Onnistuneen matkailun avulla voidaan ylläpitää sekä suojelua että paikallisuutta. (Järvi- luoma 2006.)

Matkailu Suomessa on hyvin riippuvaista luonnosta ja vuodenaajoista. Järviluoman väitöskirjassa vertaillaan Lapin matkailukohteiden eroa toisiinsa. Vertailussa ilmenee Pallaksen keskuksessa luonnon olevan hieman korkeammassa roolissa kuin Luostolla, Pyhällä tai Levillä, missä palvelut ovat helpommin saavutettavissa. Vastaavasti Kuusamon Oulangan kansallispuistossa vieraillevien turistien päätoiminen tarkoitus on tulla nauttimaan luonnosta ja maisemista, sekä päästäkseen pois melusta ja saasteista. (Järviluoma 2006; Pulkinen & Kalliomäki 2020.)

3.2 Luonnon hyvinvointi vaikutukset matkailuun

Luonto aktivoi ihmisiä liikkeelle. Luonnon terveydellisten vaikutusten tieto karttuu jatkuvasti. Ulkoilu ja aika luonnossa on helpottanut ihmisiä erityisesti koronapandemian aikana. Passiivinen elämäntapa voi olla taakka yhteiskunnalle, mutta luonto vie ihmisiä liikkumaan sekä helpottamaan pandemian luomia vaikeuksia.

Terveyshyötyjen ymmärtäminen ja edistäminen on suuri osa luontomatkailua. Kansallispuistot ja retkeilyalueet keskittyvätkin luomaan palveluita hyvinvoinnin ympärille tulevaisuudessa. Vuonna 2013 tehdyssä tutkimuksessa matkailijat kokivat kansallispuistovierailunsa parantavan mielialaansa kaikilla osa-alueilla. Pisimpään kestäviä oli psyykkiset vaikutukset. Kauempaa matkustaneet kokivat pidempään kestäviä hyvinvointivaikutuksia kun lähialueilta tulleet. (Kaikkonen, ym 2013.)

Luonto onkin Suomen matkailun yksi tärkeimmistä vetovoimista ja luontomatkailun osuus kasvaakin nyt nopeasti. Puhtaat vedet, metsät ja hiljaisuus on vetovoimia, mitä voi entistä harvemmin kokea maailmalla. Vuonna 2019 Suomi valittiin kiinnostavimmaksi luontomatkailukohteeksi. Ei ihme kun Suomella on monta hyvinvointia tukevia elementtiä ympäristössään ja kulttuurissaan. (Business Finland c.; Visit Finland 2020c.)

3.3 Luontomatkailu

Amerikkalaisen tutkimuksen mukaan pandemia aika on nostanut uuden trendin liikunnan ja matkailun suhteen. Luontoliikunta, kuten juokseminen, pyöräily ja vaellus on tullut pysyäkseen. Yli puolet uuden harrastuksen aloittaneista amerikkalaisista vakuuttaa jatkavansa sitä tulevina vuosina. Aktiivilomia järjestävät matkailuyritykset odottavat seuraavista kahdesta vuodesta ennätysmäisiä. Forbesin artikkelin mukaan matkailussa on osattava yhdistää kulttuuri aktiviteettiin tai kalastus vaikka pyöräilyyn. Matkailun haluttu maisema tai kohde pitää saada kokea myös tekemisen kautta. Matkailijan tarpeet on laitettava etusijalle ja sen eteen on nähtävä vaivaa. (Olmsted 2021.)

Aktiiviset lomat luonnossa nostavat nyt päätään maailmalla. Suomella on luonnon suhteen etulyöntiasema moneen maahan verrattuna, kun ympäristö, palvelut ja kulttuuri antavat loistavat mahdollisuudet erilaisille luontomatkoille ja kokemuksille. Kesällä pohjoisessa Suomessa aurinko ei laske kesällä ollenkaan ja talvisin lumi mahdollistaa erilaiset keinot liikkumiseen, ja sijainti erilaisten luonnonnäytösten kokemiseen, kuten revontulien näkemiseen. Matkailija voi liikkua turvallisesti yksin tai opastetusti kattavien palveluiden ollessa saatavilla ympäri vuoden. (Visit Finland 2020d.)

Matkailuyrittäjällä on oiva tilaisuus luoda matkailijalle sekä opastettuja retkiä että omatoimisia luontoaktiiviteetteja laadukkaalla vuokraustoiminnalla. Luonnossa halutaan päästä tekemään ja mahdollisesti myös oppimaan. Erilaisten taitojen ja kokemusten yhdistäminen luontoon on nyt suosittua matkailijoiden keskuudessa. Tekniikan ja teknologian yhdistämien luo perinteiselle luontoretelle uudenlaisen lähestymistavan ja mahdollistaa myös matkailijan tutustumisen itsenäisesti ympäröiviin kohteisiin. Luonnossa voidaan liikkua hitaasti tai vauhdilla, kun turvalliset ja kattavat olosuhteet mahdollistavat sen. Luonto, palveluverkostot ja turvallisuus mahdollistavat luontoelämysten kokemisen kaikentasoisille liikkujille. (Visit Finland 2020d.)

4 Teknologian kehityssuunnat matkailussa

4.1 Digitalisaatio

Digitalisaation muutos on ollut valtaisa viimeisten vuosien aikana. Uusia suuria trendejä ovat digitaalisen työn kasvu, sovellusten suuri suosio, virtuaalitodellisuuden käyttö, yhteyksien parantuminen ja automatiikan, kuten tekoälyn lisääntyminen. (Ohtonen 2020.)

E erityisesti virtuaalisuus nähdään yhdessä turvallisuuden kanssa uudenlaisena liiketoimintaa lisäävänä mahdollisuutena. Tekoälyn kehittyessä nopeasti mahdollistaa se uusien alustojen rakentamisen kaikille aloille. Business Finland arvioi, että tekoäly ja alustatalous muodostavat 30 prosenttia Suomen bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä (Business Finland 2018.)

Matkailu on digitalisaation murroksessa yhtenä kaikista nopeiten kasvavista aloista. Nopea kehitys on mahdollistanutkin asiakkaan tutustumisen matkakohteeseen ja palveluihin helposti. (Business Finland d.)

Tieto on kaikkien saatavilla ja jatkuva kehitys tekee tiedonhausta entistä helpompaa. Digitalisaatio on kaikkialla, kun ihmiset kantava puhelimia ja tietokoneita matkassaan. Digitalisuuden murros on jo niin pitkällä, että se koskee jokaista elämän osa-aluetta. (Viitanen ym.)

Se avaa matkailussa mahdollisuuden, että kuka tahansa voi olla potentiaalinen matkailija tai palvelun myyjä. Matkailija voi lähteä virtuaalimatalle mistä tahansa tai luoda mielikuvan tulevasta matkasta. Palvelut ostetaan, myydään ja mielikuvat luodaan digitalisaation avulla. (Tynkkinen 2020.)

Digitalisaation tarkoitus ei ole korvata ihmistä automatiikalla tai roboteilla, vaan parantaa ja helpottaa työskentelyä. Digitalisaation avulla voidaan pienentää kustannuksia ja helpottaa aikaisemmin aikaa vaativia töitä. Digitaalisuuteen liittyy vahvasti tulevaisuuden markkinointi ja palveluiden löytämisen helpottaminen. Matkailussa on tärkeää löytää juuri sille tarpeelliset ja sopivat keinot. (Huusko 2019.)

Terminä digitalisaatio tarkoittaa lyhyessä selitteessä, että toiminnon välille löytyy korvaavaa tietotekniikkaa. Digitalisaatio helpottaa työvaiheen suorittamista tai vähentää parhailaan turhia kuluja toiminnassa. Liiketoiminnassa on tärkeä pohtia mikä digitalisaatio on hyväksi ja mitä palveluita on hyvä käyttää vanhaan tapaan. (DigiHel)

Digitalisaation polttoaineena voisi kutsua dataa, eli informaatiota mitä digitaalisten alustojen avulla voidaan kerätä. Datan avulla alustojen käyttö paranee ja ominaisuudet kasva-

vat. Keräämällä dataa voidaan matkailussa parantaa asiakkaan ostokokemusta tai vähentää jopa ruokahävikin määrää. (Lundström 2022.)

4.2 Jakamistalous

Jakamistalous on syntynyt nykypäivän digitaalisista mahdollisuuksista, ekologisuuden merkityksestä, talouden kriisien ja yrittämisen kautta. Tehokas jakamistalous syrjäyttää osan perimmäisistä talouden tavoista. Internetin nousu ja ihmisten kasvava tarve alustoille on synnyttänyt myös vertaistaloudeksi ja yhteiskulutukseksi kutsuttavat tavan muokata taloutta. Jakamistaloutta voi käyttää yhteiskäyttöpalveluihin, tavaroiden, sekä hyödykkeiden kierrätykseen ja yhteisöllisiin elämäntapoihin. Alustataloudella on rajaton potentiaali ja sen käyttö muovautuu jatkuvasti eri aloille. (Jakonen & Silvasti 2015. 162–165.)

Parhaimpana ja tunnetuimpana esimerkkinä toimivat jakamistalouden edelläkävijät Airbnb ja Uber, jotka ovat alustansa ansiosta tuoneet ihmiset lähemmäs toisiaan. Yhtiöt eivät omista asuntoja eikä autoja, vaan niiden tehtävä on olla välittävä linkki asiakkaan ja tarjoajan välillä. Toiminnallaan ne luovat vajaalla käytöllä olevat toiminnot ihmisten käyttöön ja herättävät käyttämättömät resurssit henkiin. Kuka tahansa voi laittaa Airbnb palvelussa asuntonsa vuokralle tai vuokrata toisen asunnon matkallensa. Airbnb toimii välittäjänä ja turvana molemmille osapuolille. (Pendolin 2019; Airbnb.)

Jakamistaloudessa jaetaan ylimääräisiä resursseja kuluttajien käyttöön. Julkistaloudella yritetään luoda jo olemassa olevaan tuotteeseen arvoa ja sen avulla voidaan vähentää turhaa ostamista. Mahdollinen tavara tai taito voi jakamistalouden ansiosta saada uuden elämän tai lisätä sen potentiaalista käyttöastetta. (Pendolin 2019.)

Koronan aikana jakamistalous kasvoi entistä enemmän. Matkailun aikana esimerkkinä toimii kotimainen elämyspalvelu Doerz, jonka alustan kautta tarjottiin vuoden 2020 heinäkuussa Suomessa yli 1000 erilaista elämystä yksityisihmisten ja yrittäjien luomana. Doerzin kaltaisen jakamis- ja alustatalouden nähdään olevan yksi pandemian jälkeisistä mahdollisuuksista yhdessä digitaalisten palveluiden kanssa. (Ohtonen 2020.)

4.3 Alustatalous

Tietynlaisena toripaikkana toimiva alustatalous on yhteisön tai kuluttajien yhteinen alusta, missä pidetään huolta sen toimivuudesta ja suosiota. Kuka tahansa voi myydä tai ostaa alustalla, mutta sellaisen luominen vaatii käyttäjäkunnan ja suosion. Torilta eli alustalta voi lähteä vapaasti toiselle alustalle. Alusta toimii siis digitaalisuuden sydämenä ja avaa täysin uuden ulottuvuuden vapaalle kaupalle. Suurin toimija ei välttämättä voita alustalla peiliä, vaan kaikilla on mahdollisuus jakaa, myydä tai ostaa. (Sofokus 2019.)

4.4 Jakamistalouden keinot ja hyödyt

Esimerkkinä jakamistalouden Suomeen vuonna 2021 rantautunut jakamistalouteen perustuva toimija Hygglo. Norjalainen yritys kutsuu itseään Pohjoismaiden suurimmaksi vertaisvuokra-alustaksi. Alustalla pyritään luomaan mahdollisuus ansaita rahaa tuotteella, jonka käyttökapasiteettia voi nostaa. Tavarana kuten laskettelusuksien, listaaminen on täysin ilmaista, mutta Hygglo saa 20 prosenttia vuokrahinnasta. Vastineeksi vuokraaja saa turvan Hygglon oman vakuutuksen kautta ja luotettavuuden käyttäjän antamasta datasta. Hygglo käyttäjät joutuvat todentamaan itsensä pankkitunnuksien avulla. (Hygglo)

Helppous, luotettavuus, nopeus ja eettinen toimintamahdollisuus on alustojen etulyöntiasema. Ihmiset toivovat saavansa usein kasvot toiminnalle tai löytää jotain muiden toimivaksi todettuja ratkaisuja. Facebookin erilaisissa Ryhmä-osioissa kysytään samanlaisia kysymyksiä, mihin erilaiset uudet alustat voivat antaa turvallisia ratkaisuja yhdessä vastausten kanssa. Visit Finlandin luomassa vuoden 2030- matkailija skenaariossa matkailijoiden tarpeissa toistui luotettavuus, aitous, turvallisuus ja digitaalisuus matkailijoiden tarpeissa, haasteissa ja ongelmassa. Oikeanlaisia alustoja käyttäessä kaikki nämä tarpeet voidaan täyttää. (Pendolin 2019; Visit Finland 2020b.)

Vastaavasti erilaisten alustojen nopealla kasvulla toiminta on päivittänyt lakeja, aiheuttanut närästystä ja luonut uusia tapoja tienata. Lainsäädännön avulla poistetaan taksipalveluista paikallistuntemuskoe ja helpotetaan liikennealan pätevyyden suorittamista. Lain tarkoituksena on helpottaa uusien liiketoimintamallien ja digitalisaation tulemisen liikenne-sektorille. (Vuolteenaho 2018; LVM 2019.)

Kymmenestä maailman arvokkaimmista yrityksistä puolet on rakennettu alustatalouden päälle. Alustatalous voi avata yritykselle kilpailuedun helpottamaan oma toimintansa. Tutustumalla omaan toimintaansa ja vastaamalla yksikertaisiin kysymyksiin, kuten minkälaisia alustaekosysteemejä on käytössä nyt ja tulevaisuudessa ja minkälaisia alustoja kilpailevat yritykset käyttävät. (Sofokus 2019.)

4.5 Matkailun alustoja

Perinteisen matkatoimiston rooli on muuttunut digitalisaation aikana. Lentojen varaaminen verkosta ja kohteisiin tutustuminen on nykyajan normaali. Kivijalkakaupassa matkan varaaminen on lähes kadonnut digitalisaation ansiosta, kuten monella muullakin alalla. Digitalisaatio ja internetin aikakausi on mahdollistanut asiakkaan omatoimisen varaamisen ja informaation keräämisen. Perinteiset matkatoimistot ovat joutuneet sopeutumaan uudenlaisiin toimintatapoihin myydä palveluita ja löytää asiakkaat. Vaikka edellisten vuosien

varrella useita matkatoimistoja on kadonnut, löytyy toiminnasta hyötyjä kuten luotettavuus ja uskottavuus. Matkatoimiston rooli matkailussa on edelleen hyvin vakiintunut etenkin Lapin matkailussa.

Digitaalisen alustan ansiosta matkailijan on mahdollista päästä aikaisempaa yksilöllisempään kokemukseen palveluiden, kuten Airbnb-elämysten kautta. Airbnb lupaa elämysasiakkaalleen mahdollisuuden päästä syvemmälle erilaisiin osallistaviin ja innovatiivisiin kokemuksiin. (Airbnb)

Yhtenä huomioitavana kanavana on mainittava islantilainen matkailualan yritys Bokun, joka helpottaa tuotteiden myymistä, varausten hallinnointia ja yhteyden pitoa matkanjärjestäjien kanssa. Lyhyen kyselyn jälkeen yrittäjä voi kirjautua maksulliseen järjestelmään ja avata uuden myyntikanavan asiakkuuksia varten. Bokun yhdistää järjestäjän ja toimijan yhteen ja sen avulla voidaan löytää yrityksen toiminnat useammasta eri kanavasta ympäri maailman. Toimija voi avata verkkosivuilleen Bokunin myyntijärjestelmän ja vapauttaa aikaansa asiakkuuksien hoitamiseksi. Alustan avulla voidaan yhdistää alueen toimijoita yhteen ja rakentaa uusia kehitysideoita matkailua varten. Suomessa Bokunin käyttäjiä Elämys Groupin mukaan on yli 300. Se on yksi maailman käytetyimmistä elämyspalveluiden tarjoajasta. Asiakas voi olla alustan avulla yhteydessä palvelun tarjoajaan ja luoda luottamuksen. (Bokun 2022; Elämys Group.)

4.6 Airbnb elämykset ja Doerz alustat

Airbnb haluaa tarjota lyhyiden elämysten lisäksi useamman päivän elämyksiä kohteissa, jotka ovat aikaisemmin ollut normaalin matkustamisen saavuttamattomissa. Ainutlaatuisuus ja autenttisuus ovat tärkeitä rooleja yhdessä elämysten kokemisen kanssa. Toiminnan tarkoitus onkin saada ihmiset kokeilemaan uusia erilaisia asioita kulttuurin, ruuan tai tekemisen parissa. Elämyksen kokeminen on tulevaisuuden trendi Airbnb:n mukaan ja he haluavat saada sen saavutettavaksi heidän asiakkailleen. Toiminnan avulla matkailija pääsee kokemaan uusia elämyksiä. Ihmiset pääsevät kommunikoimaan paikallisen toimijan kanssa, joka luo arvoa matkalle. (Skift, 2019)

Elämysten lisääminen Airbnb-elämys palveluun käy läpi seulonnan ja laadun tarkastelun. Palveluun vaatii elämyksen luojalta selvityksen, miksi elämys on kiinnostava, mitä elämyksen luoja voi siihen tuoda ja miten asiakas huomioidaan ulkoisten tekijöiden kanssa. Elämystä luodessa täytyy ilmoittajan kertoa itsestään, aktiviteetin sijainti, mitä aktiviteetti tarjoaa ja mitä asiakkaan täytyy ottaa huomioon elämystä varten. (Airbnb 2022 b.)

Kotimainen vastaava palvelu Doerz on erikoistunut ainoastaan elämysten tarjoamiseen, kun Airbnb:n tavoite ja toiminta liittyy täydellisen matkakokemuksen saavuttamiseen yh-

dessä kokemusten ja majoituksen kanssa. Tämän kaltaisten alustojen etulyöntiasema on, että elämyksen luojan ei tarvitse olla itse yrittäjä, vaan yksityinen ihminen voi ansaita oman perinteisen työnsä ohella.

Doerz on yksi korona-ajan menestyjistä, vaikka yrityksen sisällä jouduttiin myös rajoitusten aikana lomauttamaan henkilökuntaa. Vuoden 2020 heinäkuussa toteutui palvelun kautta yli tuhat elämystä. Suuri osa elämyksistä tapahtui keskellä viikkoa, useamman ihmisen osallistuessa kerralla, ja nopealla aikataululla, mihin alusta sopii täydellisesti. Parhaiten toiminta sujui kohteissa, missä paikallinen matkailuorganisaatio markkinoi toimintaa palvelun lisäksi. Valmiiksi ajankohtaisesti suunnitellut retket olivat myös suosituimpia kuin yksityisesti varattavat retket. (Ohtonen 2020.)

Alustat takaavat asiakkaan turvallisuuden kerätyn data ansiosta. Molempien palveluiden käyttäjät ovat suojassa alustan tunnistautumisen tai maksutavan ansiosta. Doerz elämyksen ostajan varat siirtyvät Stripe maksujärjestelmän kautta elämyksen luojalle vasta onnistuneen elämyksen jälkeen. (Doerz)

Datan keräämiseen liittyy aina eettisiä kysymyksiä. Alustapalvelu Facebook on yksi tunnetuimmista alustoista, minkä datan käytöstä käydään jatkuvaa keskustelua väärinkäytöstä.

4.7 Virtuaalimatkailu

Virtuaalimatkailu on nouseva osuus tulevaisuuden matkailua. Teknologiat, kuten virtuaalitodellisuus, metaversumit ja lisätty todellisuus on osa tulevaisuuden kokemuksia. Virtuaalimatkailussa on mahdollista tuoda matkailu lähelle kaikenlaisia matkailijoita ja luoda kestävyyttä matkailukohteille. (Tynkkinen 2020.)

Virtuaalisuus oli keskiössä Finnarilla, kun he esittelivät uuden lentokoneensa käyttämällä virtuaalista todellisuutta vuonna 2016 Slush tapahtumassa. Toimintamalli sai suuresti positiivista palautetta. Matkailun markkinoinnissa laajennetun tai lisätyn todellisuuden rooli on ollut hyvin suurella roolissa, ja matkailijat on päässyt testaamaan maailman laajuisesti VR-tekniikkaa entistä useammin. Virtuaalisia tiloja on päästy kokeilemaan useaan otteeseen myös Suomessa; Oulussa, Helsingissä, Turussa ja Tampereella, missä palaute on ollut hyvin positiivista. (Huusko 2019,15.)

Korona ja ilmastonmuutoksen luomat paineet matkailussa aiheuttaa suuria muutoksia, ja yritysten onkin löydettävä uusia keinoja markkinointiin. Digitaalisuudella on merkittävä rooli, kun tietokoneiden, sekä puhelimien käyttö ja digitaaliset ratkaisut tulevat päivä päivältä suuremmaksi osaksi jokapäiväistä elämää. (Tynkkinen 2020.)

Digitaalisuus ja virtuaalimatkailun mahdollisuudet ovat lähes rajattomat ja sen erilaisia keinoja ei olla edes vielä päästy täysin toteuttamaan. Virtuaalimatkan uskotaan olevan tulevaisuudessa suuri osa matkailijan kokemuksesta myös Business Finlandin vuoden 2030 Matkailija Skenaariossa. Matkan kokeminen digitaalisesti saattaa olla hyvinkin tärkeä osuus kokonaisuuden saamisessa. (Visit Finland 2020b)

Itseohjautuva virtuaalimatkailija

- "Sama viesti kaikille" -lähestymistapa muuttuu hyvin henkilökohtaiseksi ja yksilökeskeisyys nousee tärkeäksi tekijäksi.
- Virtuaalinen kokemus on saatava ensin, matkapäättös perustuu siihen.
- Tunnematkailusta tulee arkipäivää.
- Oppiminen matkailun kasvavana motiivina.
- Ääri-ilmiöksi voi muodostua eri aisteja stimuloiva virtuaalimatka kotisohvalta.
- Hyvä itsekeskeisyys on sallittua ja toivottua: sitä suorastaan vaaditaan.

Tarpeet / haasteet:	Ongelman ratkaisu:	Arvolupaus:
<ul style="list-style-type: none"> • Hyvälaatuiset mielenkiintoiset virtuaalisäällöt. • Toimintavarmuus; palvelu "ei jää jumiin". 	<ul style="list-style-type: none"> • Sisällön tuotanto niche -arvoja vastaavaksi. • Eri ryhmien tarpeiden mukaisia ratkaisuja, josta henkilö itse voi kerätä halutun kokonaisuuden 	<ul style="list-style-type: none"> • Niche-tarpeisiin vastaavat arvot. • Oman tunnekokemuksen/-maailman rakentaminen on mahdollista. • "matkailu-platform"

Kuva 4. Tulevaisuuden matkailijatyyppi (Visit Finland 2020b)

Virtuaaliluonto-hankkeessa osallistuneet matkailijat olivat hyvin innostuneita kohteista, joita heille näytettiin virtuaalisen todellisuuden avulla. Merkittäväksi rooliksi virtuaalisessa kokemuksessa oli päästä itse vaikuttamaan suuntaan tai asiaan mihin katsottiin. Virtuaalisten lasien kautta koettava kokemus lisäsi myös positiivisia tunteita ja tietoa, enemmän kuin tabletista tai tietokoneen ruudusta katsottuna. (Tynkkinen 2020.)

Kotimainen metsäteollisuuden yritys UPM toi metsän lähemmäs kuluttajia jakamalla virtuaalisen kokemuksen metsästä. Materiaalin tuottamisesta on selvinnyt, että virtuaalinen kokemus kiinnostaa ja he saivatkin huomiota oppilaitoksilta, jotka olivat kiinnostuneita ottamaan tekniikan käyttöön. Yrityksen virtuaalisella matkalla tutustutaan Suomalaiseen metsää, sen ääniin ja eläimistöön. (Belopolsky 2021.)

Yhtenä haasteen virtuaalisessa matkailun markkinoinnissa on laitteiden omistaminen. VR eli virtuaalilaseja on hyvin laajasti tarjolla, mutta VR-materiaalin luominen luo uuden digitaalisen osaamisen haasteen matkailijatoimijalle. Hyvin laadukkaan virtuaalisen kokemuksen luominen saattaa maksaa yrittäjälle jopa kymmeniä tuhansia euroja, mutta markkinoilla on jatkuvasti myös halvempia ratkaisuja. (Huusko 2019.)

Yleisimpiä virtuaalisia laitteita ovat tabletit ja puhelimet, joiden avulla ei kuitenkaan päästä täysin samaan kokemukseen, kuin virtuaalilasien avulla. Videon kokeminen herätti kiinnostuksen hyvin korkeaksi ja virtuaalisen kokemuksen jälkeen ihmiset haluavat tutustua kohteeseen enemmän. (Tynkkinen 2020.)

5 Yrittäjänä Kuusamossa

5.1 Päiväkirjan raportointia

Päiväkirjamaisen opinnäytetyön valinta oli kaikista selkein vaihtoehto pohtiessa opinnäytetyön suuntaa. Erilaisten merkintöjen avulla voidaan palata muistoon tai hetkeen ja vahvistaa samalla kokemuksia eri tilanteista. Osaksi ammattina toimiva valokuvauksen rooli oli hyvin merkittävä osa päiväkirjan pitämistä, ja sen liittäminen matkailun alaan on hyvin vahvasti mukana toiminnassa. Valokuvien mukana voidaan aina palata hetkeen, kokea hetket uudestaan ja pohtia muutoksia, sekä kehitysideoita.

Opinnäytetyö tarkastelee päiväkirjani osuutta matkailuun ja siihen liittyviä mikroyrittäjän mahdollisia kehityssuuntia. Tavoitteeni oli talvella 2021 tarkastella päiväkirjan avulla ja elinkeinonharjoittajan näkökulmasta matkailun tilaa, sen mahdollisuuksia ja tulevaisuutta oman yrityksen toimeksiantojen ohella erityisesti Kuusamossa ja sen lähialueilla. Päiväkirjaa kirjattiin opinnäytettä varten noin 3–4 kuukauden ajan omien toimeksiantojen mukaan. Päiväkirjaa ei kirjattu päivittäin, vain osuudet keskittyivät työpäivien ja toimeksiantojen väliin, riippuen oliko aiheesta sopivia uusia ajatuksia tai kirjoitettavaa.

Opinnäytetyössä tarkastellaan ainoastaan osuuksia, jotka ovat matkailun kanssa tekemisissä tai liitettävissä matkailuun ja opinnäytetyössä tarkasteltavaan aiheeseen. Päätoimisesti pyrittiin löytämään päiväkirjan pitämisen ajan asiakkaita ja toimintaa erilaisten alustojen avulla, kuten Airbnb- ja Doerz-elämyspalvelut. Asiakaskohtaamisista jääneitä huomioita kirjattiin päiväkirjaan myös muita kautta tulleista matkailun toimeksiannoista.

Päiväkirjan ja työskentelyn ohessa pääteemoiksi muotoutui matkailun tulevaisuus, digitalisuus, erilaiset alustat, sesongit ja erilaiset matkailijatyypit. Tavoitteena elinkeinon harjoittajan on vastata kysymyksiin tulevaisuudesta, miten tuote myydään, missä se myydään, miten se rakennetaan ja miten sille on mahdollista luoda kysyntää. Näiden teemojen ja aiheiden takia ovat opinnäytetyön aiheet myös valikoituneet.

5.2 Projektitoiminta matkailussa

Matkailun taantuma oli vuonna 2020–2021 talvella hyvin suuressa roolissa ja puheenaiheissa, myös matkailussa. Kuusamon alueella ulkomaalaisten matkailijoiden osuus oli lähes olematonta ja koronapandemian aiheuttamat rajoitukset loivat haasteita ympäri Suomen maata.

Pandemian aikana työllistyminen olikin vaikeaa aloittelevana yrittäjänä erityisesti matkailun alalla. Vuoden 2021 marraskuussa tilanne näytti kuitenkin valoisalta ja tuleva talvi

näytti olevan kohtalaisen normaali helpottavien rajoitusten ja matkailun avautumisen ansiosta. Suuri osa Pohjois-Suomessa kärsikin työttömyydestä pandemian aikana. Työllistymine olikin haastavaa suurten keskusten läheisyydessä, kuten Tunturi-Lapissa etenkin vuonna 2020 (Ely-Keskus 2020.)

Matkailun kokiessa suuria muutoksia, oli siihen reagoitava. Aloittelevana yrittäjänä pystyi muutokseen tutustumaan ja keskittymään avoimin mielin. Jatkuva ja päivittäinen toiminnan kehittäminen sekä oppiminen tulivat merkitykselliseksi palveluita rakentaessa. Yksityisenä elinkeinonharjoittajana oli tehtävä kuinka toimintaa lähdetään rakentamaan ja minkälaisille alustoille.

Oli myös ymmärrettävä, että yrittäjän roolissa täytyi muutoksen näkyä myös toiminnan tavoissa. Yhdessä teknologian hyödyntämisen kanssa on nykypäivän matkailussa verkostoituminen hyvin tärkeässä roolissa. (Pesonen & Mönkkönen, 2002)

Yritystoiminnan oli otettava selkeä muutossuunta aikaisemmista valokuvauspainotteisista palveluista ja yhdistää aikaisempaa osaamista tulevaa työskentelyä varten. Työskentelyn tavoitteena on kehittää olemassa olevaa liiketoimintaa ja luoda erilaisia ideoita tulevaisuuden matkailua varten.

5.3 Toiminnan suunnittelua

Pesosen & Mönkkösen, (2002, 28.) mukaan hyvää liiketoimintaa rakentaessa ja toiminnassa on osattava vastata kysymyksiin, mitä myydään, kenelle sitä myydään, miten ja millä asiakas siitä kiinnostuu? Suunnitelman avulla luodaan arvoa omaa toimintaa ja mahdollisia sijoittajia, sekä yhteistyökumppaneita varten.

Olemassaolevan liiketoiminnan ohelle kasattiin matkailun näkökulmasta toiminnalle uusi liiketoimintasuunnitelma, joka keskittyisi yrittäjän mahdollisuuksiin yksityisenä toimijana ja freelancerina erityisesti digitaalisten alustojen kautta.

Liiketoiminnan suunnitelma menetelmäksi valikoitui SWOT-analyysin luominen, jolla pysytään kehittämään yksittäisiä sekä kokeilevia yritysideoita jo toiminnassa olevalle yritystoiminnalle. Analyysin tehtävänä on tutustua yrityksen tai liikeidean sisäisiin vahvuuksiin, sekä heikkouksiin ja ulkoisiin uhkiin, sekä mahdollisuuksiin. (MCS 2020.)

SWOT-analyysin valinta perustui sen soveltavuuteen melkein mihin tahansa aiheeseen. Parhaimmillaan soveltamalla analyysiä voidaan yritystoimintaa kehittää, tunnistaa ongelmia sekä mahdollisuuksia ja saada uusia ideoita. Analyysin tuloksella selvitetään tuotteen tai toiminnon kannattavuus. (Kenton 2021.)

Analyysi rakennettiin päiväkirjan loppuvaiheessa, kun talven asiakas kokemuksia oli saatu kerättyä toimeksiantojen ja työskentelyn avulla. Toimeksiantojen avulla oli saatu kohtalainen tietokanta tulevaisuuden toimintaa varten.

Analyysin lisäksi suunniteltiin alustoja varten erilaisia matkailun ohjelmapalveluita. Ohjelmia myytiin Doerz-alustan kautta, sekä omilla talven aikana luoduilla uusilla verkkosivuilla ja niitä on tarkoitus käyttää ja kehittää yritystoiminnassa jatkossa. Ohjelmien rakentuminen löytyy opinnäytetyön liitteistä, päiväkirjan ensimmäisistä merkinnöistä. (Liite 1.)

Ohjelmapalveluita päätoimisena ajatuksena oli luoda elämyksiä vuoden jokaiselle päivälle. Vuodenajoille omat ohjelmat ja vähintään yksi, joka toimii samalla ajatuksella läpi vuoden vuodenajasta tai säästä riippumatta. Pääajatuksena oli myös löytää erilaisille matkailijatyypeille sopivia retkiä. (Liite 1.)

Tuotteet

- 3–4 tunnin revontuliretki Kuusamossa talvella.
- Hiihtoretkeä Eräkämpälle yhdeksi yöksi
- Valokuvausretkeä Kuusamossa
- Keskiyön aurinkoa Riisitunturilla

(Liite 1.)

5.4 Jakamistalouden osuudet

Työskentely päätettiin kanavoida matkailun kokemuksen perusteella alusta- ja jakamistalouden mahdollisuuksiin. Digitalisaation jyllätessä kaikilla aloilla on matkailun ala myös kokenut muutoksia. Digitalisaation ja alustatalouden ansiosta voi kuka tahansa nykyään olla elämysmyyjä muun työn ohella, kuka tahansa voi varata matkansa tai kohteensa puhelinten ja tietokoneiden avulla. Tämänkaltainen ajatusmaailma kantoikin toiminnan ideaa taustalla. Kohdentaa toimintaa uudentilaisille matkailun alustoille ja löytää asiakkaita uusien kanavien kautta.

Alustatalouden esimerkit Airbnb, Tori ja Wolt ovat tuttuja alustoja suurimmalle osalle suomalaisista nykypäivänä. Näiden kanavien innoittamana lähdettiin projektiä toteuttamaan.

Voidaanko alustatalouden avulla luoda kestäväää liiketoimintaa, mahdollistaako se lisätuloja, onko olemassa tarpeeksi tehokkaita alustoja matkailun alalla ja miten alustat toimivat käytännössä?

Yrittäjien toimitusjohtajan Mikael Pentikäisen mukaan alustatalouteen liittyy epäselvyyttä, kuten yrittäjän erottaminen työntekijästä. Uuden talouden muodon mukana tulee aina uu-

sia ongelmia. Alustojen käytössä piilee samaa aikaa ongelma ja mahdollisuus, kuten epä-reilu kilpailuetu (Siren 2019; Sofokus 2019.)

Alustalouden haasteena on, että kuka tahansa voi olla elämyksen myyjä oikeanlaisella alustalla ja näin yrittäjyyden merkitys sekä hyöty katoaa osittain. Tämän ajatuksen kanssa on tulevaisuudessa elettävä, koska erilaiset alustat ovat jo vakiinnuttaneet paikkansa ja alustojen rooli tulee vakiintumaan myös matkailun alalla.

Matkailun erilaisia tunnettuja alustoja on Airbnb-elämykset, Doerz ja Bokun palvelu, jotka auttavat yrittäjää löytämään matkansa ja toimijaa löytämään asiakkaansa. Doerz ja Airbnb ovat täysin ilmaisia pohjia, kun taas Bokun vaatii maksun toimintojaan varten.

Päiväkirjassa tutustuttiin Doerz-alustan toimintaan ja sinne luotiin erilaisia tuotteita myyntiin. Alustan valinta perustui kotimaisuuteen ja mahdollisuuteen saada kontakti yritykseen helpommin. Yrityksen asiakaspalvelu tai muut yhteyshenkilöt eivät kuitenkaan vastanneet tarpeeksi ajoissa, kyselyihin ja toimintaa lähdettiin rakentamaan omatoimisesti. (Liite 2.)

Alustojen kautta onnistuttiin saamaan toivottuja asiakaskohtaamisia. Ainoastaan yksi myynti saatiin toteutettua alusta loppuun alustan toiminnoilla. (Liite 3.)

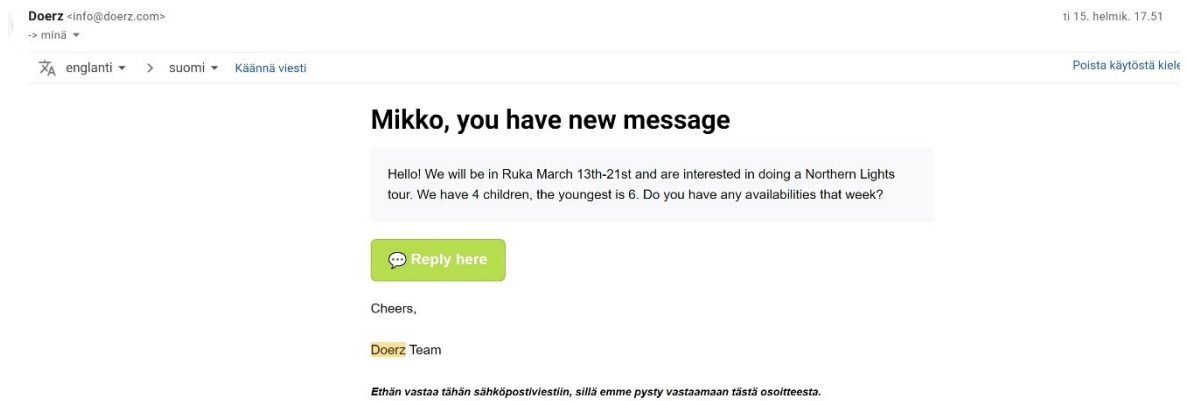
5.5 Doerz-elämys alustan käyttö

Doerz-alustan päätoiminen toimintamalli mahdollistaa kenen tahansa myyvän tai varaavan elämyksiä alustallaan. Toiminnalliset elämykset ovat alustan tarkoitus ja toivottu vetovoima. Viedään asiakas luontoon, kaupungille tai kohteeseen tekemään tai näkemään jotain mitä hän ei ole aikaisemmin tehnyt. Paikallisuuden merkitystä korostetaan alustan elämyksissä. (Doerz.)

Elämyksen tekijäksi kirjaudutaan sähköpostin avulla ja elämyksiä luodaan vastaamalla yksinkertaisesti kysymyksiin. Elämyksen luominen on helppoa, vaikka sisältö vaatiikin työtä ja suunnittelua. Päätoimisesti alustan ymmärtäminen oli hyvin helppoa ja palveluiden vieminen myytäväksi on miellyttävä kokemus.

Elämyksiä voi luoda tapahtumaluontoisesti tai varattavissa olevina yksityisinä retkinä. Elämykset vaativat tietoja, kuten kielen, ajankohdan, tapahtumapaikan ja muuta informaatiota retken kulusta.

Asiakkaiden kanssa kommunikointi tapahtui alustan sisällä. Mahdollisen asiakkaan lähettäessä viestiä, tuli linkitettyyn sähköpostiin viesti, ja viestin avulla voitiin keskustelu aloittaa.

Kuva 5. Viesti Revontuliretken mahdollisuudesta. (Kuva: Mikko Santasalo, Sähköposti)

Keskustelun edetessä oli elämyksen luojalla mahdollisuus tehdä tarjous asiakkaalle, jonka asiakas hyväksyisi tai jättäisi hyväksymättä. Hyväksytyyn tarjoukseen jälkeen asiakas siirtyi maksamaan elämyksen. Doerz-alusta käytti maksuvälineenä Stripe-palvelua, josta maksu siirtyi elämyksen luojalle vasta onnistuneen retken jälkeen.

5.6 Revontuliretki Doerz-elämyskanavan kautta

Kolmen sisaruksen hollantilainen ryhmä löysi, valitsi ja hyväksyi luomani tarjouksen Revontuliretkelle Kuusamon parhaille paikoille. Retki onnistui hyvin ja asiakkaat jakoivat hyvää palautetta elämyspalvelun kautta. Elämys onnistui hyvin, vaikka täydellisiä olosuhteista huolimatta asiakkaat eivät päässet näkemään elämyksen pääelementtiä eli revontulia.

Asiakkaat saivat laajan tietopaketin revontulien synnystä, ympäröivästä luonnosta, muista matkailun mahdollisuuksista Suomessa ja etenkin Lapissa. Asiakkaat saivat kaiken, mitä elämys lupasi revontulia luukunottamatta.

Kuva 5 Doerz-elämysten asiakkaat tähtitaivaan alla (Kuva: Mikko Santasalo)

Asiakkaat olivat nuoria noin 25-vuoden ikäisiä korkeasti koulutettuja henkilöitä. Heille oli tärkeää matkustaa yhdessä sisarten kanssa vuosittain ja tämän matkan tarkoitus oli kokea kylmää ja lunta.

Asiakkaat vaikuttavat tyytyväisiltä ja kohtaaminen antoi paljon ajateltavaa elämyksen luojan näkökulmasta. Mitä asioita tulevaisuudessa on otettava huomioon ja kuinka elämykseen voisi kehittää.

Ties ❤️

Great experience with a very nice guy! Takes you to the best places where you would not go by yourself. He goes above and beyond for you. Also helped me with photographing northern lights and the stars. Thankyou Mikko for this great experience! 🙏👍

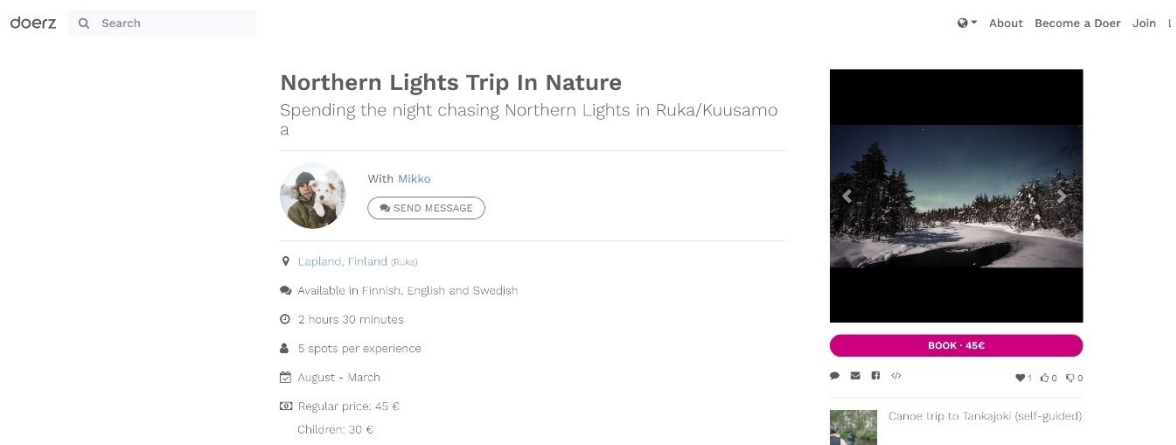
Kuva 6. Palaute revontuliretkeltä (Kuvankaappaus Sähköposti)

5.7 Tuloksia

Talven työskentelyn aikana huomasin, kuinka pienessä roolissa alustat olivat erityisesti Kuusamon alueella. Alustan kautta pääsin kontaktiin asiakkaiden kanssa kymmenen kertaa, mistä yhdeksän päättyi aikatauluongelmiin, muutoksiin tai asiakkaan todennäköisesti toisen palvelun valitsemiseen. Alustat antoivat kuitenkin yhden ja tärkeän fyysisen asiakas kohtaamisen, joka oli voitto kaiken työskentelyn takana. Kaikki Doerz-elämystalustan kautta saadut kontaktit olivat hyvin arvokasta tietoa tulevaisuuden kehittämisideoita varten.

Kaikista suurimpana ongelmana alustan kanssa toiminnassa oli luottamuksen puute palvelua kohtaan. Asiakas valitsee useammin toimijan, joka on muiden matkailijoiden suosiossa, sekä mahdollisesti matkanjärjestäjän suosittelema kohteen. Suomea pidetään turvallisena maana, mutta matkailijalla mentaliteettina on usein helppous ja näin turvallisuus. Alustan valintana olisi ehkä toiminut paremmin toimija Bokun tai Airbnb-elämykset, jotka ovat vakiintuneet brändeinä matkailussa. Airbnb-elämystalustan tarjonta on Pohjoisessa Suomessa myös hiukan laajempi kuin Doerzin.

Kaikki alustalle luoduista ohjelmista eivät edes ehtineet tulla myyntiin vuodenajan takia. Etukäteen oli kuitenkin selvää, että suunniteltu revontuliretki oli kaikista tärkein ja kiinnostavin myytävä tuote ja siihen tulikin suurin osa alustan kautta liittyvistä kyselyistä.

Kuva 6. Revontuli retki Kuusamossa

Pääsääntöisesti elämyksistä kiinnostuneet asiakkaat olivat kaikki kansainvälisiä matkailijoita, jotka olivat innostuneita luonnosta ja erityisesti revontulien näkemisestä.

Päiväkirjan aikana tulleiden muiden matkailun toimeksiantojen ohessa asiakaskokemusten perusteella on revontulet kaikista suurin ja kiinnostavin nähtävyys etenkin Kuusamon alueella. Toisena tärkeänä roolina matkailijoiden kanssa keskustellessa tuli luonnon ja talven kokeminen.

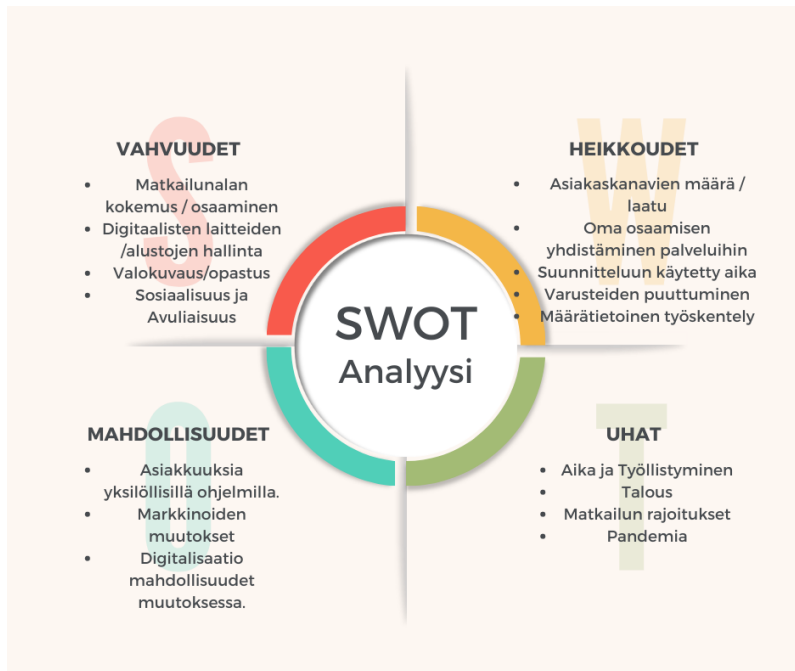
Doerz-elämysten rooli Kuusamon ja Rukan matkailussa on vielä hyvin pientä ja olinkin alueen ainoa elämyksiä tarjoava henkilö päiväkirjan pitämisen aikana. Kontaktien valossa alustalla on kuitenkin kävijöitä ja alustan kohdennettu mainonta osuikin kohdalleni edellisen talven aikana Facebook alustalla.

5.8 SWOT

Analyysin tekeminen oli todella hyödyllinen työkalu päiväkirjaa luodessa. Työkalun ansios- ta ohjelmien rakenne hieman muuttui ja ajatukset selventyivät paljon tulevaisuutta varten. Liiketoiminnan kehittämisessä, suunnittelu ja toteuttaminen oli kakista tehokkain työkalu oman toiminnan kasvamista varten.

Tärkeimpinä kohtina SWOT-analyysia tehdessä oli kysyä toiminnaltaan seuraavat kysymykset:

- Mikä on aikaisempi osaaminen?
- Mikä erottaa sinut kilpailijasta?
- Mitkä ovat hyvät ominaisuutesi?
- Mitä sinun tulisi kehittää?
- Ovatko resurssisi riittävät?
- Mitä muut tekevät paremmin, kuin sinä?
- Mitkä ovat tavoitteesi?
- Miten voit päästä tavoitteeseen?
- Mitä haasteita kohtaavat?

SWOT-Analyysi (Kuva: Mikko Santasalo)

5.9 Päätelmät ja tulevaisuuden suunnitelmia

Vuoden 2021 ja 2022 välisenä talvena asiakaskohtaamisia tuli runsaasti eri toimeksiantojen parissa. Yhteistyö Kuusamon ja erityisesti Rukan alueen yrittäjien kanssa loi vakaan pohjan työskentelylle ja matkailun työllistyminen vastasi odotuksia paremmin. Matkailu onnistui näennäisesti paremmin, kun osattiin odottaa. Pandemian ongelmia ei juuri näkynyt matkailussa, vaikka tartuntoja oli jatkuvasti liikenteessä.

Alustojen avulla jatkossa työllistyminen on kaukainen ajatus, mutta toiminta voi tuoda tulevaisuudessa tärkeää lisätuloa matkailualan työntekijälle ja luoda vaihtelevuutta perinteiseen arkeen kenelle tahansa, kuka on innokas tarjoamaan lähes mitä tahansa palveluita. Alustat antavat hyvän mahdollisuuden jakaa omaa tietoa ja taitojaan, sekä tutustua uusiin ihmisiin ympäri maailmaa.

Alustat ovat tällä hetkellä kuitenkin liian hiljaisia jatkuvaan liiketoimintaan. Alustat vaativat enemmän käyttäjiä, sekä elämysten tarjoajia toimiakseen. Nyt valikoima on liian kapea, eikä matkailijat löydä palvelua riittävän helposti Kuusamon alueelta. Yksinkertaisen verkkoahun avulla tarjottavat palvelut jäävät suurten toimijoiden taakse. Alusta tarvitsee aikaa ja jatkuvaa markkinointia, jotta sitä voidaan nähdä tulevaisuudessa käytettävän aktiivisesti alueella.

Matkailussa edelleen tärkeässä roolissa on matkanjärjestäjä, sen yhteistyökumppanit ja turvallisuus. Matkustajat kokevat turvallisuuden olevan osa helppoutta ja etenkin Kuusamon alueella suuri osa matkailijoista haluaa kokea ryhmässä perinteiset asiat helposti, kuten pilkinnän, revontulet, porot ja muut tunnetut talviaktiviteetit.

Työskennellessä muiden toimeksiantojen ohella, huomasin kuitenkin perinteisten palveluiden puutteellisuuden. Usein kohtasin matkailijoita, joiden tarpeille alusta olisi toiminut täydellisesti, kun heille ei löytynyt palveluita täyttämään tyhjiä aikoja paikallisten yrittäjien ollessa suljettuna tai varattuna muissa ohjelmissa.

Osa matkailijoista, ei ollut kiinnostunut esimerkiksi moottorikelkkailusta, mutta toimijan kapasiteetti ei riitä tarjoamaan yksittäisille matkailijoille vaihtoehtoisia palveluita. Asiakkaat jäivät usein tunneiksi ja joskus jopa päiviksi ilman tekemistä. Yksittäisen omatoimiset matkailijat jäivät Kuusamon alueella helposti ilman palveluita etenkin kiireisimpään aikaan. Alueellisesti majoituskohteet ovat usein hankalissa paikoissa itsenäisesti liikkumiseen, joten riski mahdollisen kokemuksen uupumiseen on mahdollinen.

Opinnäytetyön tavoitteena oli kasvattaa ja kehittää omaa liiketoimintaa löytämällä toimivia vaihtoehtoisia matkailun kanavia. Kanavien tai alustojen valinta olisi voinut olla paremmin harkittua ja tulokset toiminnalle olisi voineet olla paremmat. Jatkossa alustojen käyttöä, kuitenkin jatketaan ja laajennetaan. Vuoden 2022 kesälle on tarkoitus luoda uusi elämyksiä matkailun alustoille, kuten Airbnb-elämykset ja Bokun. Muita alustoja, kuten sosiaalisen median kanavia sekä verkkosivuja on hyödynnettävä enemmän.

Kanavien käyttämisellä on selkeää kysyntää alueellisesti ja matkailijoiden olisi mahdollista tutustua entistä yksilöllisemmin matkailtavaan alueeseen. Alustan avulla voitaisiin avata matkailijoille mahdollisuus tavata ihmisiä, jotka eivät työskentele matkailun alalla. Potentiaalisia aiheita alueella on paikalliset ovat elinkeinot, käsitaidot, ruoka, eläimet, harrastukset, historia, kulttuuri ja monet muut kiinnostavat aiheet.

Suosiossa oleva kotimaan matkailukin voisi hyötyä alustojen luomista erilaisista elämyksistä. Talven aikana tavattuja kotimaisia matkailijoita kiinnosti hyvin paljon samat asiat, kuten ulkomaalaisia. Tämä aihe projektissa jäi yhdeksi mielenkiintoiseksi kehityskohteeksi.

Tulevaisuuden selkeä tavoite on kanavoida toimintaa ja pyrkiä löytämään kanavat, jotta kaikki matkailun resurssit olisivat käytössä niin kuin jakamistalous toimii. Tavoite on saada muita toimijoita kiinnostumaan uusista digitaalisista palveluista ja mahdollisesti yrittää erilaisten alustojen kanssa yhteistyötä. Kuusamossa ja Pohjoisessa-Suomessa on matkailussa varmasti tilaa muutokselle ja uusille matkailua kehittäville alustoille.

6 Yhteenveto

Opinnäytetyön tehtävänä oli tutustua matkailun mahdollisuuksiin ja tulevaisuuteen mikroyrityksen näkökulmasta. Työn tavoitteena oli saada kattava kuva matkailun, digitalisaation ja jakamistalouden roolista yrityksen kokeilevassa toiminnassa. Tavoitteena oli myös pohtia ja luoda kuva matkailun tilasta koronapandemian jälkeen. Ottaa huomioon erityisesti luonnon rooli matkailussa, sekä vastata kysymyksiin, miten yritystoiminnalla voidaan vastata tulevaisuuden trendeihin ja mitä keinoja sitä varten on olemassa. Työ antaa kuvan Pohjoisen -Suomen matkailun tilasta ja erilaisista työmahdollisuuksista tulevaisuudessa.

Opinnäytetyön lisäksi kirjattu päiväkirja antaa kuvan erityisesti jakamistalouden roolista matkailussa ja miten Doerz-elämysalusta toimii Kuusamon alueella. Työn avulla saadun tiedon ansiosta se antaa hyvän kuvan palvelun nykyisistä mahdollisuuksista alustalla työskennellessä ja erityisesti tulevaisuutta ajatellen.

Työskentelyssä oli palkitsevaa yhdistää aikaisempaa osaamista ja tietoa matkailun alalta tutkittuun tietoon, sekä päiväkirjan kautta saatuun materiaaliin. Käytettävää tietoa oli helppo löytää ja materiaalia oli runsaasti käytössä etenkin Business Finlandin ja Tilastokeskuksen kautta. Opinnäytetyöllä sivuutettiin myös henkilökohtaisesti läheisiä tärkeitä aiheita matkailussa, kuten ilmastonmuutos, työllisyys ja matkailun vaikutukset ympäristöön. Aiheiden valinta oli onnistunut.

Kaikista suurimpiinkysymyksiin kuten matkailun tulevaisuuteen ei luonnollisesti saatu suoraa vastausta, mutta työkaluja löytyi tulevaisuuteen reagoimiseen ja erilaisten keinojen käyttämiseen. Tutustuttiin erilaisiin matkailijatyyppeihin ja minkälaisia toimintamalleja heitä varten on luotava, jotta kysyntään voidaan reagoida ajoissa.

Luonnon ja hyvinvoinnin ymmärrettiin olevan yksi suuri aihe ja trendi matkailussa. Tulevaisuudessa olisikin tarkoitus syventyä tarkemmin digitalisaation, hyvinvoinnin, ilmastonmuutoksen ja kestävyuden aiheisiin omassa matkailun toiminnassa sekä suunnitelmissa.

Työn aihe matkailu oli hyvin läheinen, mutta digitalisaation osuudessa oppiminen oli kaikista mieleisintä. Päiväkirjan kirjaamisen aikana opinnäytetyön suunnitelma ei ollut täysin valmis, joten osa ajatuksista ja toiminnasta ehti päästä muuttumaan työskentelyn aikana. Lopullinen aihe muovautui kuitenkin siihen suuntaan mihin liiketoimintaa haluttiinkin viedä. Toiminta olisi voinut olla selkeämpää ja johdonmukaisempaa, kun se olisi tehty yhdessä Doerz-yrityksen kanssa, mutta työskentelyllä selvisi paljon alustatalouden vaikuttavista tekijöistä.

Opinnäytetyö jätti paljon tilaa kehittämislle ja työskentelylle yrittäjänä. Alustatalouden mahdollisuudet tuli työskentelyä tehdessä selväksi ja innostus kehittää toimintaa eteenpäin kasvoi loppua kohden entistä enemmän. Opinnäytetyön aikana kasvoi halu tutustua matkailun tulevaisuuden erilaisiin mahdollisuuksiin ja olla aallon harjalla seuraamassa sitä.

Työ eteni opinnäytesuunnitelman mukaisesti, vaikka hetkittäin se eteni odotettua hitaammin. Aikataulun luominen helpotti työskentelyä ja piti työskentelyrytmin sopivana. Työ toteutui aikataulun mukaisesti ja sen sisällöstä oli opiskelijalle suuri hyöty tulevaisuutta varten.

Lähteet

Airbnb 2022a. Airbnb-elämysten kriteerit ja vaatimukset. Viitattu 11.05.2022 Saatavissa: https://www.airbnb.fi/help/article/1451/airbnbel%C3%A4mysten-kriteerit-ja-vaatimukset?set=bev_on_new_domain=1652983242_OGE3YzNIZGU2ODY5

Airbnb 2022b. THE 3 PILLARS OF A QUALITY EXPERIENCE. Viitattu 19.05.2022. Saatavuus <https://blog.airbnb.com/the-3-pillars-of-a-quality-experience/>

Auvinen.A. 2021. MaRa: Matkailussa tehtiin viime vuonna 7 miljardin tappiot, tämä vuosi näyttää yhtä synkältä – "Hallituksen pitäisi toimia". Koillis-Sanomat. Viitattu 24.04.2022. Saatavilla <https://www.koillissanomat.fi/mara-matkailussa-tehtiin-viime-vuonna-7-miljardin/3562553>

Belopolsky, A. 2021. Tuoko virtuaalitodellisuus luonnon lähemmäs? UPM. Viitattu: 22.05.2022. Saatavilla [Tuoko virtuaalitodellisuus luonnon lähemmäs? | UPM.FI](https://www.upm.fi/tuoko-virtuaalitodellisuus-luonnon-lahemmäs/)

Business Finland.a. Kestävä kehitys ja tulevaisuuden trendit. Viitattu 13.05.2022. Saatavissa <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/matkailun-edistaminen/tuotekehitys-ja-teemat/kulttuurimatkailu/culture-creators/kestava-kehitys-ja-tulevaisuuden-trendit>

Business Finland.b. Matkailun ennakointi. Viitattu: 13.05.2022. Saatavissa <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/matkailun-edistaminen/tutkimukset-ja-tilastot/matkailun-ennakointi>

Business Finland c. HYVINVOINTIMATKAILU ON YKSI KANSAINVÄLISEN MATKAILUN NOPEIMMIN KASVAVISTA OSA-ALUEISTA. Viitattu 15.05.2022. Saatavilla <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/matkailun-edistaminen/tuotekehitys-ja-teemat/hyvinvointimatkailu>

Business Finland d. Matkailun digitaalinen kehitys. Viitattu 15.05.2022. Saatavuus <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/matkailun-edistaminen/toiminta-suomessa/digitaalinen-kehitys>

Business Finland. 2018. Business Finland käynnistää laajan ohjelman tekoälyn ja alustatalouden hyödyntämiseen liiketoiminnassa. Viitattu 17.05.2022. Saatavilla: <https://www.businessfinland.fi/ajankohtaista/uutiset/2018/business-finland-kaynnistaa-laajan-ohjelman-tekoalyn-ja-alustatalouden-hyodyntamiseen-liiketoiminnassa>

Business Finland 2019. Matkailun suuralueet, sekä maakunnat. Viitattu 14.05.2022. Saatavissa <https://www.businessfinland.fi/498d04/globalassets/finnish-customers/02-build-your-network/visit-finland/2019-matkailuvuosi---matkailun-suuralueet-seka-maakunnat.pdf>

Business Finland. 2020a. Venäjän matkailualan tuoreet muutokset ja trendit. Viitattu 11.05.2022 Saatavissa <https://www.businessfinland.fi/ajankohtaista/uutiset/2020-visit-finland/venajan-matkailualan-tuoreet-muutokset-ja-trendit>

Bokun. 2022. Bokun help center. Viitattu 18.05.2022. Saatavissa <https://docs.bokun.io/docs/bokun-help-center>

Digitaalinen Helsinki. Mitä digitalisaatio tarkoittaa. Helsingin kaupunki. Viitattu 17.05.2022. Saatavissa: <https://digi.hel.fi/esittely/mika-digi/>

Doerz 2022. Tule palveluntarjoajaksi Doerziin. Viitattu 21.05.2022. Saatavilla: <https://fi.doerz.com/becomedoer>

Ely-Keskus. 2020. Matkailualan epävarmuus näkyy Lapin työttömyydessä. Viitattu 22.05.2022. Saatavissa https://www.ely-keskus.fi/tiedotteet-2020/-/asset_publisher/iCWWZEbHN7ZK/content/matkailualan-epavarmuus-nakyy-lapin-tyottomyydessa-lappi-

Jäppinen, J. Tyrväinen, L. Reinikainen, M. Ojala, A. 2014. Luonto lähelle ja terveydeksi. Ekosysteemipalvelut ja ihmisen terveys. Suomen ympäristökeskus. Viitattu 15.05.2020. Saatavuus <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/153461>

Jakonen, M & Silvasti, T. 2016. Talouden uudet muodot. Helsinki: Into kustannus.

Järviluoma, J. 2016. Tutkimus luonnon merkityksestä matkailun vetovoimatekijänä neljässä Lapin matkailukeskuksessa. Lapin Yliopisto. Viitattu 16.05.2022. Saatavissa https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/61742/Jari_J%c3%a4rviluoma_v%c3%a4it%c3%b6skirja.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Heritage, S 2018. Let's visit Lordi's Square: what to do if you're stuck in Lapland with no snow this Christmas. The guardian. Viitattu 14.05.2022. Saatavissa <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/shortcuts/2018/nov/21/visit-lordi-square-what-to-do-finland-christmas-no-snow>

House Of Lapland.a. Löydä itsesi lapista. Viitattu 17.05.2022 Saatavissa <https://www.lapland.fi/fi/asuminen/loydapaikkasilapista/muonio/>

House Of Lapland.b. Globaali koronavirustauti tuntui Lapin kesämatkailussa, mutta kokonaisuudessaan Lappi selvisi kuitenkin Suomen keskiarvoa selvästi paremmin ja muutamilla

alueilla kirjattiin hyvää kasvuakin. Viitattu 17.05.2022 Saatavissa <https://www.lapland.fi/fi/business/infograafi-10-faktaa-lapin-kesamatkailusta-2020/>

House of Lapland 2020. Tutkimustulos: Koskematon luonto ja luonnonilmiöt kiinnostavat Lapissa eniten. Viitattu 13.05.2022. Saatavissa <https://www.lapland.fi/fi/lappi/markkina-ja-kuluttajatutkimus-matkailu/>

Huusko,P. 2019. Tulevaisuuden teknologiat matkailussa. Kajaanin ammattikorkeakoulu. Viitattu 17.05.2022. Saatavissa <https://www.theseus.fi/handle/10024/265655>

Hygglo. Hygglosta 2022. Verkkosivut Hygglo. Viitattu 19.05.2022. Saatavissa <https://help.hygglo.info/fi/collections/2924964-hygglosta>

Kaikkonen, H. Virkkunen, V. Kajala, L. Erkonen, J. Aarnio, M. Korpelainen, R. 2014. Terveysttä ja hyvinvointia kansallispuistoista – Tutkimus kävijöiden kokemista vaikutuksista. Metsähallitus. Viitattu 14.05.2022. Saatavissa <https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Asaria/a208.pdf>

Karjalainen, E. 2021. Luontomatkailijat ruuhkauttivat Pienen Karhunkierroksen Kuusamossa. Yle Uutiset. Viitattu: 24.04.2021. Saatavissa <https://yle.fi/uutiset/3-11460110>

Kenton. W. 2021. Strength, Weakness, Opportunity, and Threat (SWOT) Analysis. Investopedia. Viitattu 24.05.2022. Saatavissa <https://www.investopedia.com/terms/s/swot.asp>

Lahti Region. 2019. Live like a local tarjoaa matkailijoille paikallisia elämyksiä ja kohtaamisia – Doerz-matkailupalvelualusta käyttöön Lahden seudulla. Viitattu 10.05.2022 Saatavissa <https://www.epressi.com/tiedotteet/matkailu/live-like-a-local-tarjoaa-matkailijoille-paikallisia-elamyksia-ja-kohtaamisia-doerz-matkailupalvelualusta-kayttoon-lahden-seudulla.html>

Lapin Yliopisto. Lapin matkailun sopeutuminen ilmastonmuutokseen. Viitattu 17.05.2022 Saatavissa <https://www.arcticcentre.org/FI/tutkimus/pohjoinen-poliittinen-talous/sopeutuminen/matkailu>

Lappalainen.E 2021. Nopeasti kasvanut Wolt on jo nyt liian suuri vain Helsingin pörssiin, ja nyt Piilaakson miljardöörit hurmannut yhtiö voi olla matkalla maailman-valloitukseen. Helsingin Sanomat. Viitattu 12.05.2022 Saatavissa: <https://www.hs.fi/talous/art-2000007762446.html>

Lappi, T. 2015. Kansainvälisen matkailun kasvu jatkuu vahvana. Visit Finland. Viitattu 25.4.2022 Saatavissa <http://www.matkailusilma.fi/teemat/tutkimus/kansainvalisen-matkailun-kasvu-jatkuu-vahvana.html>

Lundström, I. 2022. Elämykset livenä, palvelut digitaalisina- Digitalisaatio mullistaa myös matkailualaa. Valtioneuvosto. Viitattu 17.05.2022. Saatavuus <https://valtioneuvosto.fi/-/1410877/elamukset-livena-palvelut-digitaalisina-digitalisaatio-mullistaa-myos-matkailualaa>

Luontoon.fi 2022. Koillismaan kansallispuistoissa retkeiltiin jälleen ennätystahtiin. Metsähallitus Viitattu 12.05.2022. Saatavissa <https://www.luontoon.fi/-/koillismaan-kansallispuistoissa-retkeiltiin-j%C3%A4lleen-enn%C3%A4tystahtiin>

Mainio, T. Pienen Karhunkierroksen kiersi 100 000 retkeilijää – Näin kävijät lasketaan. Kauppalehti. Viitattu 12.05.2022. Saatavissa <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/pienen-karhunkierroksen-kiersi-100-000-retkeilijaa-nain-kavijat-lasketaan/6040ab47-4c68-497c-a375-e9caf72f4b6d>

Marski, L. 2021. Matkailun suuntana kestävä ja turvallinen tulevaisuus. Työ- ja Elinkeinoministeriö. Viitattu 13.05.2022. Saatavissa https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162841/TEM_2021_01_t.pdf?sequence=1&isAllowed=y

MCS. 2020. SWOT-analyysi tukee strategiaa. Viitattu 23.05.2020. Saatavissa: <https://mcs.fi/swot-analyysi-tukee-strategiaa/>

Metsähallitus. Oulangan historia. Viitattu 17.05.2022 Saatavissa <https://www.luontoon.fi/oulanka/historia>

Metsäkeskus. 2021. Paula-myrsky teki Koillismaan metsiin miljoonavahingot. Viitattu 14.05.2022. Saatavilla <https://www.metsakeskus.fi/fi/ajankohtaista/paula-myrsky-teki-koillismaan-metsiin-miljoonavahingot>

Mäkipere, T. 2021. Korona mullisti myös matkailun tutkijan matkailutottumukset – "Lapin matkailussa lähes kaikki munat olivat samassa korissa, minkä vuoksi koronan vaikutukset ovat olleet niin näkyvät". Maaseudun tulevaisuus. Viitattu: 24.10.2021. Saatavissa <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/lukemisto/abcc856b-337a-59c2-978e-8daca2cf5f05>

Naturpolis 2022. Palvelumme yrittäjälle. Viitattu 13.05.2022 Saatavissa <https://www.naturpolis.fi/fi/yrityksille/>

Ohtonen, P. 2020. Matkailualan tilastoja ja koronaepidemian vaikutustutkimuksia. 3AMK Viitattu 14.05.2022. Saatavissa <https://www.haaga-helia.fi/sites/default/files/file/2021-04/matkailualan-tilastoja-ja-koronaepidemian-vaikutustutkimuksia.pdf>

Olmsted, L. 2022. The Future Of Travel And Active Travel - Trends And Expert Tips. Forbes. Viitattu 14.05.2022. Saatavilla <https://www.forbes.com/sites>

/larryolmsted/2022/02/21/the-future-of-travel-and-active-travel-trends-and-expert-tips/?sh=37dc42f1f3ae

Only in Lapland 2021. Markkina- ja kuluttajatutkimus. Kantar TNS oy. Viitattu 13.05.2022 Saatavissa https://www.lapland.fi/uploads/2021/02/c063fa5a-matkailun-markkina-ja-kuluttajatutkimus_syksy2020.pdf

Heikinheimo, P. 2010, Ilmastonmuutokseen sopeutuminen Suomessa. Valtioneuvoston kanslia Viitattu 15.5.2022. Saatavissa https://vnk.fi/documents/10616/1272307/Pirkko_Heikinheimo.pdf

Pendolin, M. 2019. Alustatalous uhka vai mahdollisuus? Liiketoimintasuunnitelma uudenlaisen palveluratkaisun tarjoamiseksi. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Viitattu 18.05.2022. Saatavuus <https://www.theseus.fi/handle/10024/264914>

Pesonen, I. Mönkköne, T. Hokkanen, T. 2002. Menestyvä matkailuyritys. Matkailijayrittäjä-Sarja. Helsinki: Predit Oy.

Pohjois-Pohjanmaa. 2021. Matkailu. Tilastokeskus. Viitattu 14.05.2022. Saatavissa <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/ennakointi-ja-tilastotieto/matkailu/>

Pulkkinen, T & Kalliomäki, J. 2020. Oulangan kansallispuiston kävijätutkimus 2019–2020. Metsähallitus. Viitattu 15.05.2022. Saatavilla <https://julkaisut.metsa.fi/julkaisut/show/2493>

Rasi, M. 2022. Nämä matkakohteet kiinnostavat suomalaisia nyt eniten – yksi harrastus on noussut suosituksi: ”Varattiin alta aikayksikön”. Iltä-Sanomat. Viitattu 12.05.2022 Saatavissa <https://www.is.fi/matkat/art-2000008555928.html>

Ruka.a. Ruka – Kuusamon matkailun faktoja. Viitattu 17.05.2022 Saatavissa: <https://www.ruka.fi/fi/matkailutietoa>

Ruka b. Lumivarmuus Rukan hiihtokeskuksessa. Viitattu 14.05.2022. Saatavissa: <https://www.ruka.fi/fi/hiihtokeskus/rinteet/lumivarmuus>

Ruka-Kuusamo Matkailu. 2022. Ruka-Kuusamo on Suomen matkailutilastojen kakkonen tammi-helmikuun yöpymisten osalta. Viitattu 17.05.2022 Saatavissa <https://www.epressi.com/tiedotteet/matkailu/ruka-kuusamo-on-suomen-matkailutilastojen-kakkonen-tammi-helmikuun-yoyymisten-osalta.html>

Rydman, A. 2020. Kotimaisten matkailijoiden kerrotaan täyttäneen ulkomaisten turistien jättämän aukon. Verkkouutiset. Viitattu 25.4.2022 Saatavissa <https://www.verkkouutiset.fi/a/mtv-suomalaiset-ryntasivat-lappiin-tunturi-lahes-taynna/#a26b756e>

Rämet, J., Kauppila, P., Saarinen, J. 2003. Paikallisyhteisö ja Matkailu. Kuusamo: Rakennusrahastot

Skift. 2019. Airbnb VP of Experiences at Skift Forum Europe 2019. Youtube video. Viitattu 19.05.2022. Saatavuus <https://www.youtube.com/watch?v=07HQmOxkZNE>

Siren, R. 2019. Suomen Yrittäjät toivoo, että joku alusta-yrittäjä veisi työ-suhteensa oikeuteen. Helsingin Sanomat. Viitattu 23.05.2022. Saatavissa <https://www.hs.fi/talous/art-2000006222188.html>

Sofokus 2019. Digitaalinen alusta – Liiketoiminnan sydän. Viitattu 18.05.2022. Saatavissa <https://www.sofokus.com/fi/digitaalinen-alusta-liiketoiminnan-sydan/>

Suomen YK-Liitto 2017. Kestävän kehityksen tavoitteet. Sälekarin kirjapaino Oy Viitattu 14.05.2022 Saatavissa: https://www.ykliitto.fi/sites/www.ykliitto.fi/files/media/Agenda2030_pikkukirjanen_2017.pdf

Taloustutkimus. 2021. Kotimaan matkailu on tämän kesän juttu – on korona hallinnassa tai ei. Kauppalehti. Viitattu 07.05.2022 Saatavissa <https://www.kauppalehti.fi/kumppanisallot/taloustutkimus/kotimaan-matkailu-on-taman-kesan-juttu-on-korona-hallinnassa-tai-ei/>

Termèche, A. 2021. The top travel trends of 2022. Deutsche Welle. Viitattu: 13.05.2022 Saatavissa <https://www.dw.com/en/the-top-travel-trends-of-2022/g-61404707>

Tilastokeskus 2020. Majoitustilasto 2020. Matkailu- ja Ravintola-ala. Viitattu: 14.05.2022 Saatavissa https://www.mara.fi/media/toimiala/toimiala/vuosi-2020_matk_2020_2021-04-08_fi.pdf

Tilastokeskus 2021 a. Suomalaisten matkailu keskittyi mökkeilyyn koronasyksynä 2020. Tilastokeskus. Viitattu 14.05.2022. Saatavissa https://tilastokeskus.fi/til/smat/2020/15/smat_2020_15_2021-02-23_tie_001_fi.html

Tilastokeskus 2021 b. Kotimaan vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain, syys-joulukuussa 2020. Tilastokeskus Viitattu 14.05.2022 Saatavissa https://tilastokeskus.fi/til/smat/2020/15/smat_2020_15_2021-02-23_tau_003_fi.html

Tuukkanen, P. 2021. Lapin kesä vetää hyvin matkailijoita. Yle Uutiset. Viitattu 25.10.2021. Saatavissa <https://yle.fi/uutiset/3-12039551>

Tuulentie, S. 2010. Matkailu ja ilmastonmuutos. Lapin yliopisto. Viitattu 14.05.2022. Saatavuus https://vnk.fi/documents/10616/1272307/Seija_Tuulentie.pdf/446f309f-68db-47fb-8d77-0e8fdf02246a/Seija_Tuulentie.pdf

Tynkkinen, T. 2020. Virtuaalimatkailusta liiketoimintaa. Tampereen ammattikorkeakoulu. Viitattu 17.05.2022. Saatavuus <https://www.theseus.fi/handle/10024/353147>

Valtioneuvosto 2022. IPCC:n raportti: Ilmastonmuutos on vaikuttanut vakavalla tavalla luontoon ja ihmisiin – vaikutukset jakautuvat epätasaisesti. Viitattu 14.05.2022. Saatavissa <https://valtioneuvosto.fi/-/1410837/ipcc-n-raportti-ilmastonmuutos-on-vaikuttanut-vakavalla-tavalla-luontoon-ja-ihmisiin-vaikutukset-jakautuvat-epatasaisesti>

Viitanen, J. Paajanen, R. Loikkanen, V. Koivistoinen, A. Digitaalisen alustatalouden tiekartasto. Viitattu 17.05.2022. Saatavuus https://www.businessfinland.fi/4ab2f4/globalassets/julkaisut/alustatalouden_tiekartasto_web_x.pdf

Visit Finland. 2017. Tunne asiakkaasi. Viitattu 13.05.2022. Saatavissa https://www.businessfinland.fi/4910e5/globalassets/finnish-customers/02-build-your-network/visit-finland/julkaisut/tunne_asiakkaasi_kohderyhmaopas-matkailuyrityksille_visit-finland.pdf

Visit Finland.2020a. Matkailu on Suomen kasvava vientiala ja merkittävä työllistäjä. Viitattu 14.05.2022. Saatavissa: <https://www.businessfinland.fi/494339/globalassets/julkaisut/visit-finland/tutkimukset/2020/2019-matkailu-vientialana-infograafi.pdf>

Visit Finland. 2020b. Matkailija 2030 -skenaariot. Viitattu 14.05.2022. Saatavissa <https://www.businessfinland.fi/490529/globalassets/julkaisut/visit-finland/tutkimukset/2021/matkailija-2030--skenaariot.pdf>

Visit Finland 2020c. Analyysi hyvinvointimatkailun tilasta ja kehittämistarpeista. Viitattu 15.05.2022. Saatavissa https://www.businessfinland.fi/4a84ad/globalassets/julkaisut/visit-finland/tutkimukset/2020/wellbeingeden_2019_loppuraportti.pdf

Visit Finland 2020d. Luontoaktiviteettien tuotesuositukset. Viitattu 16.5.2022. Saatavilla: [visitfinland luontoaktiviteettien-tuotesuositukset_2020.pdf \(businessfinland.fi\)](https://www.businessfinland.fi/4a84ad/globalassets/julkaisut/visit-finland/luontoaktiviteettien-tuotesuositukset_2020.pdf)

Vuolteenaho, S. 2018. Uber-Timo saa taas ajaa autoaan laillisesti – Edes 23 000 euron sakkotuomio ei ole estänyt Timoa kuljettamasta asiakkaitaan. Yle Uutiset. Viitattu 18.05.2022. Saatavuus <https://yle.fi/uutiset/3-10238572>

7 Liitteet

Liite 1 Ohjelmien rakentelua ja ideointia.

Päiväkirja 12.10.2021

Ohjelmat toimivat toiminnan pohjana. Toiminta vaati tällä hetkellä pohjustustyötä ja kontakteja paikallisten yrittäjien kanssa. Oman asiakaskunaan löytäminen vaatii vakautta, mitä haetaan myös ulkopuolisilta ja paikallisilta toimijoilta. Yrittäjä tekee siis työn edetessä työsuhteita mahdollisuuksien mukaan paikallisten yrittäjien kanssa ja kehittää omaa osaamistaan ja matkailun kuvaa. Ohjelmia myydään, myös muille paikallisille yrittäjille.

Revontulet

Tulevina vuosina auringon aktiivisuus on lisääntymässä ja se tarkoittaa napojen läheisyydessä suurempaa todennäköisyyttä revontulien näkemiselle. Kuusamo sijoittuukin pohjoiselle leveyspiirille ja on sopiva paikka revontulten seuraamiselle.

Revontulien seuraamiselle haasteena on usein oikean katselukohteen löytäminen ja sääolosuhteet. Pilvisellä säällä tai valoisassa ympäristössä revontulia on vaikea havaita. Palvelun tarkoitus on päästää ihmiset kokemaan ja mahdollisesti kuvaamaan revontulet oikeassa ympäristössä, turvallisesti ja ilman suurempaa vaivaa.

Palvelun avulla viedään pieniä ryhmiä Kuusamon parhaille katselupaikoille seuraamaan revontulia ja saamaan myös lisää informaatiota mahdollisesta näytöksestä.

Palvelun haasteena on muuttuvat sääolosuhteet ja ennusteet. Revontuliaktiivisuus on vaikeasti ennustettavissa ja palvelussa asiakkaalle ei voi koskaan luvata revontulien näkemistä. Vaikka revontulia olisikin luvassa niin ei taivaalle pysty näkemään sankan pilvi-verhon lävitse. Palvelun elää paljon luonnonvoimien armoilla ja luo samalla jännityksen asiakkaalle. Palvelu sisältää vaihtoehtoista tekemistä, kuten tulistelua tulipaikalla tai kodassa, kun revontulia ei olekaan tiedossa. Laaja tietämys alueesta luo lisäarvoa palvelulle.

Palvelun tarkoitus ei ole viedä asiakkaita katsomaan pilvistä taivasta, vaan palvelussa on tarkoitus saada asiakkaalle toivottu revontulikokemus. Palvelun saatavuus on siis hyvin riippuvainen sääennusteista ja oppaan kokemuksista eri sääolosuhteista. Opas tekee asiakkaille selväksi alusta pitäen, että revontulia ei voi taata. Asiakkaalle tarjotaan vaihtoehtoista tekemistä tai ohjelman siirtämistä toiselle hetkelle, kun revontulia ei pystytä näkemään.

Tulevana syksynä ja talvena pyrin vastaamaan olemassa olevaan kysyntään. Tarkoituksena on luoda yksilöllisiä palveluita pienille ryhmille turvallisesti tämänhetkinen pandemia tilanne ja trendit huomioon ottaen. Suuret massat etsivät erilaisia palveluita, ihmiset välttivät median luoman paineen ansiosta suuria tapahtumia ja ystäväpiirit ovat supistuneet lähipiiriin. Kotimaiset matkailijat ovatkin lähteneet kiertämään Suomea ja todenneet suomessa olevan paljon nähtävää, mutta usein paikkojen tai kokemusten saavuttaminen on vaikeaa ilman paikallista tietoa ja taitoa. Monelle pohjoisen asukkaalle normaalit asiat, kuten revontulet tai luonto on monelle suomalaiselle kokematon paikka. Luonnossa liikutaan, mutta pitkä maamme mahdollistaa erilaisia maisemia ja kokemuksia. Erämainen ja koskematon luonto on harvinaista eteläisessä Suomessa, ja retkeilyyn tarkoitetut kohteet onkin täyttyneet vierailijoista. Tilaa löytyy jokaiselle, kunhan sen ympärille on rakennettu toimiva palvelu. Palveluiden tarjonta ei ainoastaan kohdennu kotimaisiin matkailijoihin, koska tulevaisuudessa matkailun on auttava ainakin osittain myös ulkomaalaisille. Pitkän pandemian aiheuttaman epävarmuuden vuoksi matkailijat tulevatkin etsimään yksilöllisiä palveluita Suomesta. Ulkona tapahtuvat palvelut tulevat olemaan etulyöntiasemassa nykyisessä maailman tilanteessa, kun riskit tartuntoihin ovat pienemmät ja täten tuotteista on helpompi luoda turvallisia.

Hiihtoretki eräkämpälle

Hiihtoretken kohteena toimii metsähallituksen ylläpitämä tupa Oulangan kansallispuiston pohjoisimmassa osassa, Kerojärven autiotuvalla. Retkellä kuitenkin tavoitteena on tarjota mukava hiihtovaellus lumen ja talven ympäröimänä turvallisesti. Tavoitteena on tehdä retkestä mahdollisimman mukava ja opettaa, kuinka talvisessa ympäristössä retkeillään hiihtolatuksen ulkopuolella eräsuksilla. Yhden yön ja kahden päivän aikana tutustutaan erilaisiin varusteisiin, majoitteisiin, ympäristöön, turvallisuuteen ja sääntöihin.

Retki toteutetaan talvella lumen tultua maahan sääolosuhteiden mukaan. Talvella reitti kulkee latujen ja merkittyjen reittien ulkopuolella ja olosuhteet, kuten kylmyys ja lumen laatu otetaan huomioon retken ajankohtaa ajatellen. Retken kulku on riippuvainen olosuhteista.

Tarkoituksen retkellä on tutustua talviretkeilyn saloihin ja nauttia ympäristöstä. Lyhytkin retki talvella vaatii aina kohtalaista kuntoa ja yleistä tietotaitoa asiakkaalta.

Valokuvausretki Kuusamossa

Tällä retkellä asiakas pääsee mukaan oppimaan valokuvauksen saloja ja löytämään Kuusamon vähän vähemmän tunnetut luontokohteet. Retken kohteena toimii Oulangan kansallispuiston ja Kuusamon alueet. Retki on painottunut erilaisten kohteiden löytämiseen ja

valokuvaukseen liittyviin aiheisiin. Retkelle voi osallistua kaikki, jotka ovat kiinnostuneita valokuvaamisesta. Retkellä ei vaadita kameraa vaan retkelle voi osallistua kuka tahansa. Puhelimen kameras kanssa voidaan toteuttaa valokuvausretki ja saada onnistunut kokemus.

Tämä retki ei ole riippuvainen olosuhteista tai vuodenajasta. Valokuvaamista voidaan suorittaa vesisateessa kesällä tai tähtitaivaan alla talvella. Valokuvaaminen on mahdollista lähes kaikissa olosuhteissa ja retki toteutetaan ympäristön ja olosuhteiden mukaan.

Retkellä nautitaan luonnosta ja keskustellaan valokuvaksesta ja sen roolista luonnossa. Retken sisältöön liittyy myös paikallista tietoa alueesta.

Keskiyöaurinko Riisitunturilla

Retkellä vierailaan Riisitunturin kansallispuistossa katsomassa keskiyön aurinkoa. Retkellä nouseaan ylös Riisitunturille, mistä aukeaa upeat maisemat pohjoiseen. Retkellä syödään eväät keskiyön auringossa ja nautitaan maisemista jokaiseen ilmansuuntaan. Kohteessa on mahdollista saada ikimuistoiset lomakuvat upeissa kesäyön väreissä.

Retken tarkoitus on päästä mukaan ohjatulle retkelle, missä lähialueet tulevat myös tutuksi. Retken avulla asiakas löytää muutakin tekemistä matkalleen aluetietoiselta oppaalta. Retkellä käydään myös läpi alueen elinkeinoja, kuten poronhoitoa. Retken tarkoitus on helpottaa matkailijan päätöksiä tuleville päiville Kuusamon ja Itä-Lapin alueella.

Oulankajoen melonta

Kuusamon alueen yksi hienommista retkistä Oulangan kansallispuiston sydämessä. Melonta tapahtuu päivän tai yön yli retkenä meloen Oulankajoen poikki Kiutakönkään juuresta Jäkälämutkaan. Retkellä tutustutaan kansallispuistoon ja sen eläimiin. Retkelle on mahdollista myös tilata eväät mukaan. 26 kilometrin melonta sisältää kanootin ja opastuksen. Kanootin vuokraus tapahtuu yhteistyössä paikallisen yrittäjän kautta.

Liite 2 Doerz Kanavaan tutustuminen

Useamman kerran törmänneeni Doerz kanavaan. Yritän ottaa, selvää ideasta ja miten sitä voisin soveltaa Kuusamon alueella.

Doerz on kotimainen elämyspalvelu, jonka kautta voisin tulevaisuudessa myydä luontoretkiä muun työn ohella tai selvittää onko siitä mahdollista saada jatkuvaa tuloa tulevaisuudessa.

Olen yhteydessä yrityksen toimitusjohtajan ”Ambassador-ohjelman” takia.

mikkosantasalo <mikkosantasalo@gmail.com>

ke 21. heinäk. 2021 14.15

-> tomi ▾

Hei Tomi & Co,

Olen tuore yrittäjä Kuusamosta ja Rukan alueelta. Olen nyt toiminut valokuvaajana/ Eräoppaana noin 6 vuotta. Olen tuottanut palveluita paikallisille yrittäjille, sekä muille eri alan yrityksille esim. Kuusamon Juusto, One Plus, Ruka jne. Unelmani ja intohimoni on kuitenkin kotimaisessa matkailussa, luonnossa ja tulevassuudessa näen itseni tuottavan räätälöityjä ja valmiita ohjelmia ihmisille Kuusamon ja Itä-lapin alueella esim. päiväretket, vaellukset, valokuvausretket, kalastus jne..

Olen törmännyt Doerz palveluun useamman kerran ja kiinnostuin tutustumaan palveluunne. Huomasin myös ambassador ohjelmanne ja päädyin lähettämään teille viestiä.

Olisiko teillä ollut kiinnostusta tehdä minun kanssani yhteistyötä Kuusamon ja Itäisen lapin alueella? Näen hyviä mahdollisuuksia esimerkiksi Sallan uuden kansallispuiston alueella.

Pystyn tuottamaan erilaisia matkailualan ohjelmia, opastuksia, valokuva/video- ja markkinointi materiaalia ja sosiaalista mediaa. Metsähallituksen yhteistyöyrittäjänä saan myös toimia Sallan, Oulangan ja Riisitunturin kansallispuistojen alueella vastuullisesti ja sääntöjen mukaan.

Palataan asiaan ja mukavaa viikkoa sinne!

Yt . Mikko Santasalo

Mikkosantasalo@gmail.com

www.mikkosantasalo.com

Instagram : [@mikkosantasalo](https://www.instagram.com/mikkosantasalo)

← Vastaa

➡ Lähetä edelleen

Valitettavasti en saanut yritykseltä koskaan vastausta ja lähdin tutustumaan alustaan omatoimisesti.

Liite 3. Onnistunut retki Doerz-alustan kautta.

Onnistunut varaus ja Revontuli retki Kuusamon Konttaiselle kolmen hollantilaisen nuoren kanssa. Matkailijat löysivät myytävän tuotteeni verkon kautta tulleen maksetun mainonnan kautta ja laittoivat viestiä nopeasti kysyäkseni milloin retkelle kannattaa lähteä.

Retken ajankohta sovittiin perjantaina 8. Tammikuuta kello 20.00 alkavaksi.

Retki onnistui hyvin, vaikka revontulia ei nähty. Asiakkaat saivat autenttisen ja ainutlaatuisen kokemuksen paikallisen kassa. Autoin heitä valokuvaamaan tähtitaivasta ja tarjosin heille kuumaa juotavaa, sekä suomalaista suklaat. Retki oli hyvin miellyttävä kokemus ja koin tarjoavani uniikin kokemuksen luonnossa, mikä on perinteiselle alueen matkailijalle saavuttamattomissa.

Retkelle menimme omalla autollani, mihin mahduimme hyvin. Hinnoittelu täytyy miettiä myös mahdollisen autoilun mukaan tulevia retkiä varten. Olen kuitenkin hyvin tyytyväinen, että sain alustan kautta asiakkuuden siihen pisteeseen, että meillä oli onnistunut retki! Alustassa on mahdollisuuksia, mutta se vaatii aikaa ja panostusta.

Doerz <info@doerz.com>
> minä ▾

7.1.2022 17.07 ☆ ↶

🌐 englanti ▾ > suomi ▾ Käännä viesti

Poista käytöstä kielessä englanti ▾

Mikko, you have new message

Hello, oke that's great. We will be there at 8pm.

💬 Reply here

Cheers,

Doerz Team

Ethän vastaa tähän sähköpostiviestiin, sillä emme pysty vastaamaan tästä osoitteesta.

Retken sisältönä Revontuli retki Kuusamon parhaille paikoille

Mitä tulemme tekemään?

Retkellä vaellamme tunturin päällä, suon laitaan tai joen varteen etsimään Kuusamon hienoimpia revontulimaisemia. Illan kulku riippuu sää- ja revontuliennusteista ja valitsemme kohteemme sen mukaan. Tulevina vuosina mahdollisuus revontulien näkemiseen kasvaa ja niiden ihailu on entistä enemmän mahdollista. Oppaasi pystyy auttamaan sinua valokuvaamisessa ja kertomaan revontulien synnystä. Retkellä tarjotaan kuumaa juomaa ja paikallistietoa. Lähde mukaan kokemaan yksi Suomen luonnon hienoimmista elämyksistä.

Kuka on Mikko - tietoja Doerista?

Olen valokuvaaja ja erä/matkaopas, joka elää unelmaansa. Se, että saan nähdä ja herätä puhtaana, sekä kauniin luontomme ympäröimänä. Matkustettuani ympäri Suomea vuosien

ajan, haluan jakaa tietoni paikallisista kulttuureista ja paikoista muille ihmisille. Pidän luon-
toamme tärkeimpänä syynä elämääni ja rakastan jakaa kokemuksiani siellä, muiden
kanssa. Tervetuloa mukaan retkelle!

Erityisvaatimukset asiakkaalle

2 henkilöä suuremmat ryhmät vaativat oman kuljetuksen lähtöpaikalta. Varaa matkaasi
lämmintä vaatetta, kuten hanskat, pipo, lämmin takki ja sään kestävä kengät. Kuljemme
lumessa, järvien jäällä, sekä jokien varisilla, missä kunnollisia polkuja ei välttämättä ole.
Retki toteutetaan säiden mukaan.